

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ Ε. ΠΕΤΡΟΥΝΙΑ

ΟΡΘΟΚΕΥΤΙΚΑ
Γ/Δ

Γ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

ΠΑΛΛΑΙΑ
ΛΙΑΘΗΪΚΗ

002
ΚΛΣ
ΣΤ2Α
248

ΟΡΘΟΚΕΥΤΙΚΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ ♦ ΑΘΗΝΑΙ 1975
Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ
ΤΗΣ
ΠΑΛΑΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΔΩΡΕΑΝ

ΙΣΤΟΡΙΑ
ΤΗΣ
ΠΑΛΑΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΠΑΡΤΗΡΑ

Σ.Τ. 89 Σ.Χ. 13
Θεολογικός Σχολεῖος Διδασκαλιῶν Βιβλίου
ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ Ε. ΠΕΤΡΟΥΝΙΑ
ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ

ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ
ΤΗΣ
ΠΑΛΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

Γ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΑΘΗΝΑΙ 1975

002
413
ΣΤ2Α
248

ΙΣΤΟΡΙΑ
ΤΗΣ
ΠΑΛΛΑΔΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ
Τ. ΔΕΜΟΠΟΥ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΟΥΛΗΣ
ΕΔΩΡΗΣΑΤΟ
Οργ. Ξενοδ. Διδ. Βιβλίων
αδ: αμ. ε. 2026 του έτους 1976

ΜΕΡΟΣ Α΄

Η ΑΡΧΗ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

1. Ἡ δημιουργία

« Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν».

Ὅταν ὁ Θεὸς δημιούργησε τὸν κόσμον, χάος ἀπεραντο ἀπλωνόταν παντοῦ καὶ πυκνὸ σκοτάδι.

Ἡ γῆ δὲν εἶχε καμιὰ μορφή. Στεριά καὶ θάλασσα ἀνακατωμένα. Ἦταν ὅλα πέρα πέρα μιὰ σκοτεινὴ ἐρημία. Πουθενὰ ἄνθρωπος, οὔτε ζῶο, οὔτε πουλί, οὔτε ψάρι, οὔτε φυτὸ - τίποτε.

Καὶ εἶπε τότε ὁ Θεός:

«Φῶς! Νὰ γίνῃ φῶς!».

Κι ἀπλώθηκε ἀμέσως φῶς λαμπρό.

Καὶ τότε ὁ Θεὸς ἔδωσε στὸ φῶς τὸ ὄνομα ἡμέρα καὶ τὸ πυκνὸ σκοτάδι τὸ ὀνόμασε νύχτα.

Τὴ δεύτερη ἡμέρα εἶπε ὁ Θεός:

«Νὰ γίνῃ τὸ στερέωμα».

Καὶ τότε ἔγινε ὁ ὠραῖος καὶ γαλανὸς οὐρανός.

Τὴν τρίτη ἡμέρα ξεχώρισε ὁ Θεὸς τὴ στεριά καὶ τὴν

εἶπε γῆ καὶ τὰ πολλὰ νερὰ τὰ εἶπε θάλασσα.

Ἔπειτα εἶπε ὁ Θεὸς στῆ γῆ:

«Εὐλογημένη νὰ ᾿σαι. Πάντα δέντρα καὶ χορτάρια νὰ βλασταίνουν ἀπὸ τὰ σπλάχνα σου. Οἱ σπόροι νὰ πέφτουν ἀπὸ τοὺς καρπούς σου καὶ πάλι νὰ ξαναφυτρώνουν».

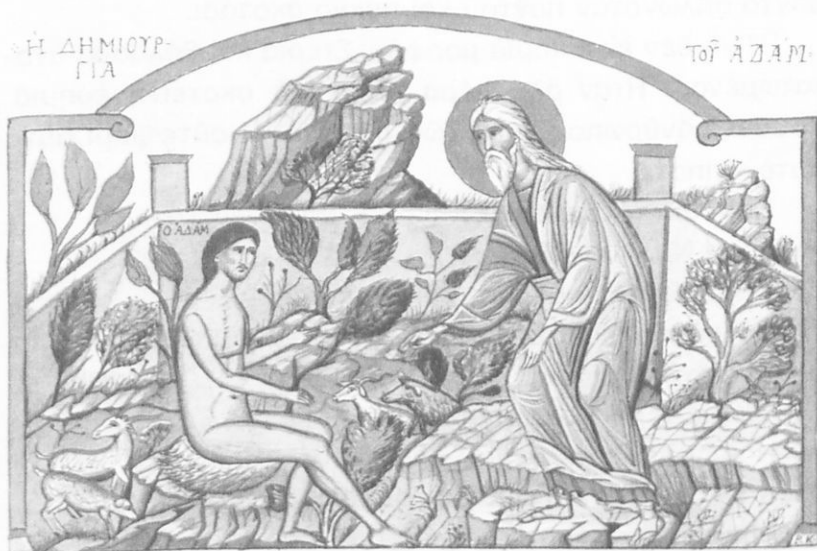
Ἡ γῆ ἔγινε καταπράσινη. Χορτάρια καὶ δέντρα φύτρωσαν παντοῦ.

Τὴν τέταρτη ἡμέρα εἶπε ὁ Θεός:

«Γιὰ νὰ ξεχωρίζη ἡ ἡμέρα ἀπὸ τὴ νύχτα, ἄς γίνουν δύο μεγάλοι φωτοδότες στὸν οὐρανὸ».

Ἐνας μεγάλος φωτοδότης τῆς ἡμέρας, ὁ ἥλιος, πρόβαλε στὴν Ἀνατολή. Καὶ ἅμα βασίλευσε αὐτός, βγῆκε τὴ νύχτα τὸ φεγγάρι. Κι ἔπειτα ἔγιναν ὅλα τ' ἀστέρια, γιὰ νὰ λάμπουν στὸ σκοτάδι καὶ νὰ φωτίζουν τὴ γῆ.

Ὅταν ξημέρωσε ἡ πέμπτη ἡμέρα, εἶπε ὁ Θεός:

« Ἐπειτα γέννηθουν τὰ ψάρια στὰ νερά καὶ τὰ πετούμενα στὸν ἀέρα».

Τὸ ἔπειτα ἐγένετο. Ἡ θάλασσα γέμισε ἀπὸ μεγάλα ψάρια καὶ πρὸ μικρὰ ἀμέτρητα. Καὶ τὰ πετούμενα, κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, γέμισαν τὸν ἀέρα.

Ἐπειτα νύχτωσε. Ὅταν ξημέρωσε ἡ ἕκτη ἡμέρα, ὁ Θεὸς εἶπε:

« Ἐγέννησεν ἡ γῆ σήμερον ὅλα τὰ ζῶα».

Ἐγένετο πάλιν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Κοίταξε τώρα ὁ Θεὸς τὰ ἔργα του καὶ τὰ βρῆκε «καλὰ λίαν». Ἐνα ἔλειπε ὅμως ἀκόμα.

Καὶ εἶπε ὁ Θεός: «Ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα ἡμετέραν καὶ καθ' ὁμοίωσιν».

Ἐπλασε λοιπὸν ὁ Θεὸς τελευταῖο τὸν ἄνθρωπο μετὰ τὸν πῦρ. Φύσηξε ὕστερα πνοὴ στὸν πρωτόπλαστο καὶ τοῦ ἔδωκε ζωὴν.

Ἄδὰμ τὸν ὀνόμασε τὸν πρωτόπλαστο ὁ Θεός. Καὶ γὰρ νὰ μὴν εἶναι μόνος του στὸν κόσμον, τὸν ἀποκοίμησε καὶ τὸν ὕπνο του πάνω τοῦ πῆρε ὁ Θεός ἕνα πλευρὸν καὶ ἔπλασε τὴν Εὐά καὶ τοῦ τὴν παρουσίασε.

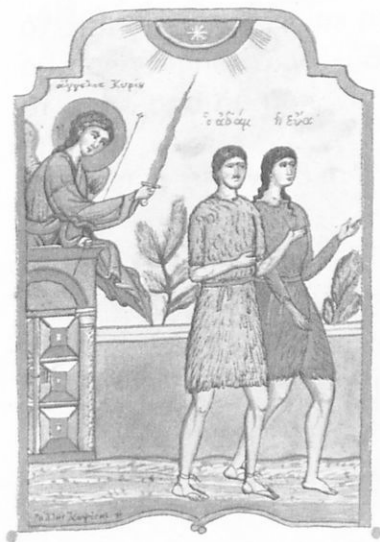
Ὁ Ἄδὰμ, ὅταν τὴν εἶδε, χάρηκε πάρα πολὺ. Δὲν θὰ ἦταν πιά μόνος του πάνω στὴ γῆ· θὰ εἶχε καὶ σύντροφο.

Εἶπε τότε ὁ Θεὸς τοὺς πρωτόπλαστον:

«Τὰ θηρία, τὰ πετούμενα, τὰ ψάρια καὶ ὅλα πάνω στὴ γῆ εἶναι στὴν ἐξουσίαν σου».

Στὴν ἕκτη ἡμέραν εἶχε τελειώσει πιά τὴν δημιουργίαν τοῦ κόσμου ὁ Μεγαλοδύναμος. Τὴν ἕβδομην ἡμέραν σταμάτησε τὴν δημιουργίαν, εὐλόγησε αὐτὴν καὶ τῆς ἔδωκε τὸ ὄνομα Σάββατον.

« Ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου, Κύριε, πάντα ἐν σοφίαν ἐποίησας».

“Υστερα πῆγε καὶ βρῆκε τὸν Ἄδὰμ καὶ τὸν κατάφερε νὰ φάη κι ἐκεῖνος.

Ὁ Θεὸς ὁμως εἶδε τὴν παρακοή τους.

–«Ἄδὰμ, Ἄδὰμ!», φωνάζει. «Ἐφαγες ἀπὸ τὸν ἀπαγορευμένο καρπὸ;».

–«Κύριε, ἀποκρίθηκε γεμάτος φόβο ὁ Ἄδὰμ, δὲ φταίω ἐγώ. Ἡ Εὐά μὲ γέλασε».

–«Δὲ φταίω οὐτ’ ἐγώ. Τὸ φίδι μὲ γέλασε», εἶπε καὶ ἡ Εὐά.

Τότε ὁ Θεός, πολὺ ὀργισμένος, ἔδωξε καὶ τοὺς δυὸ ἀπὸ τὸν Παράδεισο καὶ τοὺς καταράστηκε: ὁ Ἄδὰμ νὰ τρώη τὸ ψωμί του μὲ τὸν ἰδρώτα του, ἡ Εὐά νὰ γεννᾷ μὲ πόνους τὰ παιδιά της καὶ τὸ φίδι νὰ σέρνεται μὲ τὴν κοιλιά στοῦ χῶμα.

4. Οἱ ἀπόγονοι τῶν πρωτοπλάστων

Ὁ Ἄδὰμ καὶ ἡ Εὐά βρέθηκαν στὴν ἔρημη γῆ καὶ ἄρχισαν νὰ πλανιοῦνται. Ἡ ἀμαρτία ποὺ εἶχαν κάμει ἦταν μαζί τους.

Τὰ πρῶτα δυὸ παιδιά ποὺ γέννησαν, ὁ Κάϊν καὶ ὁ Ἄβελ, πῆραν κι αὐτὰ τὴν ἀμαρτία. Λοιπὸν ὁ Κάϊν σκοτώνει μιὰ μέρα τὸν Ἄβελ.

Τὰ χρόνια περνοῦσαν, οἱ ἀπόγονοι τῶν πρωτοπλάστων

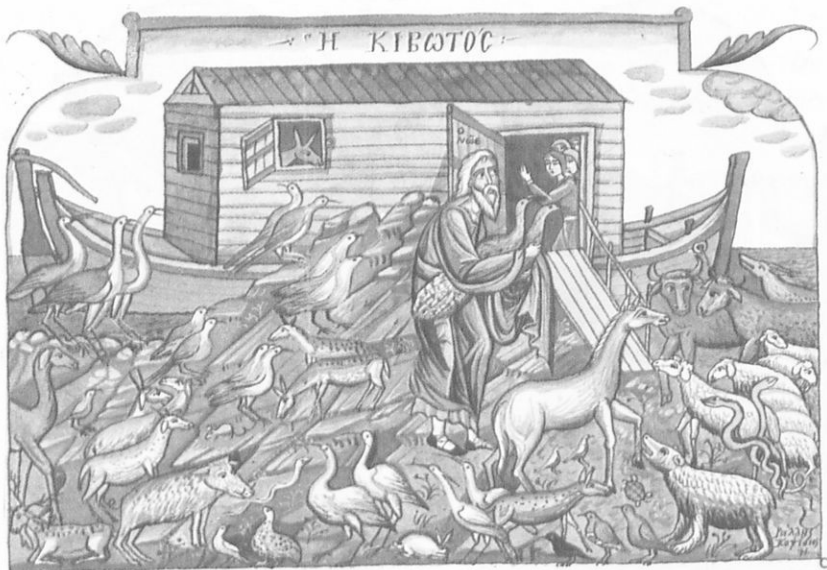

πλήθαιναν καὶ μαζί τους ἦταν πάντα ἡ ἄμαρτία. Δὲν ἔκαναν ἄλλο ἀπὸ κακουργήματα. Ὁ Θεὸς πολλὲς φορές τοὺς λυπήθηκε καὶ θέλησε νὰ τοὺς διορθώσει, μὰ πάντοτε αὐτοὶ ἦταν οἱ ἴδιοι.

Τότε ὁ Θεὸς ἀποφάσισε νὰ τοὺς καταστρέψει ὅλους καὶ ν' ἀφήσει μόνον ἓναν, ποὺ ἦταν καλός, γιὰ νὰ ξαναγίνει ἀπ' αὐτὸν καινούρια γενιὰ ἀνθρώπων. Αὐτὸς λεγόταν Νῶε.

5. Ὁ κατακλυσμὸς

Ὁ Θεὸς παράγγειλε στὸν καλὸ Νῶε νὰ ἐτοιμάσει ἓνα μεγάλο κιβώτιο σὰν πλοῖο, μὴ κιβωτό, καὶ μέσα κεῖ νὰ μπῆ αὐτὸς μ' ὅλη του τὴν οἰκογένεια. Τοῦ εἶπε ἀκόμη νὰ παρα-

λάθη μαζί του κι από ένα ζευγάρι απ' όλα τὰ ζῶα τῆς γῆς.

Ὁ Νῶε μὲ μεγάλη προθυμία καὶ ὑπακοή ἄρχισε ἀμέσως νὰ κατασκευάζη τὴν κιβωτό. Κι ἐνῶ αὐτὸς συμμορφωνόταν μὲ τὴν ἐντολή τοῦ Θεοῦ, οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι ἐξακολουθοῦσαν νὰ μένουν ἀμετανόητοι καὶ νὰ κάνουν κακὲς πράξεις.

Τέλος, ὁ Νῶε μπῆκε στὴν κιβωτό, παίρνοντας μαζί καὶ τροφὲς γιὰ ὅλα τὰ πλάσματα, ποὺ εἶχε μέσα. Κι εὐθύς ὁ Θεὸς ἄνοιξε τοὺς καταρράχτες τοῦ οὐρανοῦ κι ἄρχισε νὰ βρέχη βροχὴ ραγδαία. Σαραντα μέρες ἔβρεχε ἀδιάκοπα. Τὸ νερὸ σηκώθηκε πάνω στὴ γῆ κι ἐπνιξε ἀνθρώπους καὶ ζῶα καὶ σκέπασε ὡς καὶ τὰ ψηλότερα βουνά. Ἡ κιβωτὸς ὅμως κολυμποῦσε στὴν ἐπιφάνεια, φέρνοντας τὸν καλὸ Νῶε μὲ τὴν οἰκογένειά του.

Ὅταν σταμάτησε ὁ κατακλυσμὸς, ἡ κιβωτὸς στάθηκε πάνω στὴν κορυφὴ τοῦ ψηλοῦ βουνοῦ Ἀραράτ, στὴν Ἀρ-

μενία. Τώρα ό Νώε, θέλοντας νά δη ἄν μαζεύτηκαν πιά τὰ νερά καί μποροῦσε νά βγῆ, ἀπόλυσε ἔξω ἕναν κέρακα. Ὁ κέρακας δὲν ξαναγύρισε. Ἔπειτα ἀπὸ λίγες ἡμέρες ἄφησε πάλι τὸ περιστέρι κι αὐτὸ γύρισε κατὰ τὸ βράδυ κρατώντας στῆ μύτη του ἕνα φύλλο ἀπὸ ἐλιά. Τότε ὁ Νώε κατάλαβε πὼς τὰ νερά εἶχαν ἀποτραβηχτῆ ὀλωσδιόλου καί τὰ δέντρα εἶχαν ξεσκεπαστῆ. Ἄνοιξε λοιπὸν τὴν κιβωτὸ καί βγῆκε μὲ τὴν οἰκογένειά του κι ὅλα τὰ πλάσματα, ποῦ εἶχε μαζί του. Ἀμέσως ἔκαμε θυσία στὸ Θεό, εὐχαριστώντας γιὰ τὴ σωτηρία του.

6. Ὁ πύργος Βαβέλ

Ὁ Νώε ἔζησε πολλὰ χρόνια κι ἀπόχτησε γιοὺς κι ἐγγόνους. Οἱ ἀπόγονοί του, σὰν ἔγιναν πάρα πολλοί, δὲν τοὺς χωροῦσε ὁ τόπος καί χρειάστηκε ν' ἀραιώσουν. Ἀποφάσισαν λοιπὸν νὰ χωριστοῦν καί νὰ πᾶνε σ' ἄλλους τόπους. Πρὶν χωριστοῦν ὅμως, θέλησαν νὰ χτίσουν ἕναν πύργο. Σκέφτηκαν μάλιστα νὰ τὸν κάνουν τόσο ψηλό, ποῦ νὰ φτάνη ὡς τὸν οὐρανό. Φαντάστηκαν πὼς εἶχαν δύναμη ὅμοια μὲ τὸ Θεό. Πόσο ἀλαζονικὴ ἢ σκέψη τούτη! Μὰ μόλις ξεκίνησαν τὸ χτίσιμο, ὁ καθένας ξέχασε τὴ γλώσσα του κι ἄρχισε νὰ μιλά ἄλλη γλώσσα. Ἔτσι ἦταν ἀδύνατο νὰ συνεννοηθοῦν. Δὲν μπόρεσαν νὰ ἐξακολου-

θήσουν τὸ ἔργο καὶ σταμάτησαν. Καὶ δίκαια τιμωρήθηκαν ἀπὸ τὸ Θεὸ γιὰ τὴν ὑπερηφάνειά τους. Σκορπίστηκαν λοιπὸν ὕστερα ὅλοι στὸν κόσμον, μιλώντας τὶς διάφορες αὐτὲς γλῶσσες καὶ ἔκαμαν χωριστὰ ἔθνη. Ὁ πύργος ἐκεῖνος λέγεται πύργος Βαβέλ. Βαβέλ σημαίνει «σύγχυση γλωσσῶν».

ΜΕΡΟΣ Β΄

ΟΙ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΣ

1. Ὁ Ἀβραάμ

Ἔνα μέρος ἀπὸ τοὺς ἀπόγονους τοῦ Νῶε ἐγκαταστάθηκε σ' ἓναν τόπο τῆς Ἀσίας, τῆ Μεσοποταμίας. Ἀνάμεσα σ' αὐτοὺς ζοῦσε κι ἓνας ποὺ λεγόταν Ἀβραάμ. Ἐνῶ γύρω του ὅλοι ζοῦσαν βουτηγμένοι στὴν ἁμαρτία, κάνοντας ἄδικες πράξεις, ὁ Ἀβραάμ εἶχε στὴν καρδιά του τὴ δικαιοσύνη καὶ τὴν εὐσέβεια. Λάτρευε τὸ Θεὸ κι ἄκουγε πάντα τὸ θέλημά του.

Ὁ Θεός, ἐπειδὴ θέλησε νὰ δείξη τὴν ἀγάπη του στὸν καλὸ Ἀβραάμ, τοῦ λέει μιὰ μέρα:

–« Ἀβραάμ, πάρε τὴ γυναίκα σου τὴ Σάρρα καὶ τὸν ἀνεψιό σου τὸ Λῶτ καὶ φύγε ἀπ' αὐτὴ τὴ χώρα. Θὰ πᾶς στὴ Χαναὰν καὶ στὸν τόπο αὐτὸ νὰ κατοικήσης. Τὸν τόπο αὐτὸ θὰ σοῦ τὸν χαρίσω καὶ θὰ εὐλογήσω τὴ γενιά σου, ποὺ θὰ γίνη ἓνας μέγανος λαὸς μὲ τ' ὄνομα Ἰσραήλ. Ἀπ' αὐτὸν τὸ λαὸ θὰ γεννηθῆ ὁ Σωτῆρας τοῦ κόσμου καὶ τότε θὰ συχωρεθῆ ἡ μεγάλη ἁμαρτία τῶν πρωτοπλάστων, ποὺ βαραίνει τοὺς ἀνθρώπους».

Ὁ Ἀβραάμ, καθὼς πάντοτε, καὶ τώρα συμμορφώθηκε μὲ τὴν ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ. Πῆρε λοιπὸν τὴ γυναίκα του καὶ τὸν ἀνεψιό του κι ἔφυγε γιὰ τὴ Χαναὰν.

2. Ἡ θυσία τοῦ Ἀβραάμ

Ὁ Ἀβραάμ καὶ ἡ γυναίκα του Σάρρα ζοῦσαν εἰρηνικὰ καὶ δίκαια μὲ τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ. Γέρασαν ὅμως καὶ δὲν εἶχαν παιδί, κι αὐτὸ τοὺς ἔκανε νὰ θλίβωνται. Ἀλλὰ ὁ Θεός, ποὺ εἶδε τὴ λύπη τους κι ἄκουσε τὶς προσευχὲς τους, τοὺς ἔδωσε ἓνα γιό, τὸν Ἰσαάκ.

Ὁ Θεός, ἔπειτα ἀπὸ λίγα χρόνια, θέλησε νὰ δοκιμάσῃ τὴν πίστη τοῦ Ἀβραάμ, νὰ δῆ ἂν ἦταν πάντα πρόθυμος

στις έντολές του. Τοῦ ἔδωσε λοιπὸν τὴ διαταγὴ ν' ἀνεβῆ στὸ βουνὸ μὲ τὸ γιό του κι ἐκεῖ νὰ προσφέρῃ τὸν Ἰσαὰκ γιὰ θυσία. Ὁ Ἀβραὰμ εἶπε:

« Ὁ Θεὸς μοῦ ἔδωσε τὸ παιδί μου, ἡ ζωὴ του ἀνήκει σ' Αὐτόν».

Πῆρε λοιπὸν τὸν μικρὸν Ἰσαὰκ καὶ πῆγε στὸ θυσιαστήριο. Μὰ τὴ στιγμή πού σήκωσε τὸ μαχαίρι, ἄγγελος Κυρίου τὸν κράτησε καὶ τοῦ λέει:

—« Ἀβραάμ, Ἀβραάμ! Ὁ Θεὸς εἶδε τὴν πίστη σου. Μὴ θυσιάσης τὸ παιδί σου, ἀλλὰ σφάξε αὐτὸ τὸ κριάρι, ποῦ εἶναι δεμένο στὸ βωμό».

Κι ἀλήθεια βλέπει ὁ Ἀβραάμ ἓνα κριάρι ἐκεῖ ἑτοιμο γιὰ θυσία. Ἔτσι λοιπὸν ὁ Ἀβραάμ ἔδειξε τὴν ἀσάλευτη πίστη στὸ Θεὸ καὶ στάθηκε παράδειγμα γιὰ ὅλους τοὺς εὐσεβεῖς.

3. Ἡ Ρεβέκκα

Ὅταν ὁ Ἰσαὰκ ἦρθε σὲ ἡλικία νὰ παντρευτῆ, ὁ πατέρας του, ὁ Ἀβραάμ, σκέφτηκε πὼς ἔπρεπε νὰ πάρῃ γυναίκα ἀπὸ τὴν πατρίδα του, τὴ Μεσοποταμία. Φωνάζει λοιπὸν τὸν πιστό τους ὑπηρέτη, τὸν Ἐλιέζερ, καὶ τοῦ λέει:

—« Ἐλιέζερ, πήγαινε στὴ Μεσοποταμία νὰ βρῆς γυναίκα γιὰ τὸν Ἰσαὰκ. Πάρε μαζί σου δῶρα, πάρε καὶ δέκα καμηλές νὰ χαρίσης στὴν οἰκογένεια τῆς πιὸ καλῆς κό-

ρης, πού θα βρῆς γιά τόν ἀγαπημένο μου Ἰσαάκ».

Ὁ Ἐλιέζερ ἔκαμε κατά τήν προσταγή τοῦ κυρίου του. Ἐφυγε λοιπόν κι ἔφτασε κάποτε ἔξω ἀπό τήν πόλη, ὅπου ἔμενε ὁ ἀδερφός τοῦ Ἀβραάμ. Ἐκεῖ ἦταν ἓνα πηγάδι, ὅπου ἔρχονταν οἱ κάτοικοι τῆς πόλης αὐτῆς κι ἔπαιρναν νερό. Στάθηκε λοιπόν ὁ Ἐλιέζερ ἐκεῖ. Σέ λίγο ἔρχεται μιὰ ὁμορφη κόρη, γιά νά πάρη νερό.

—«Κόρη μου, τῆς λέει ὁ Ἐλιέζερ, δῶσε μου νερό νά πῶ καί νά ποτίσω καί τὰ ζῶα μου».

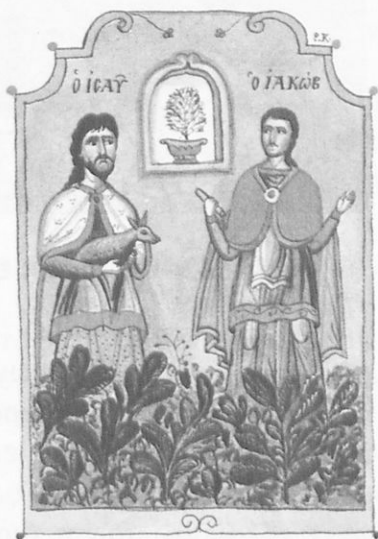
Ἡ κόρη μὲ μεγάλη προθυμία καί μὲ ντροπαλοσύνη τοῦ ἔδωσε. Τότε ὁ Ἐλιέζερ τῆ ρώτησε τίνος εἶναι καί πῶς λέγεται. Κι ἔμαθε ἀπό τήν ἴδια γιά τήν οἰκογένειά της καί πῶς τ' ὄνομά της ἦταν Ρεβέκκα. Τῆς ἔδωσε λοιπόν δῶρα πολλά κι αὐτὴ γύρισε στοῦ σπίτι της, ὅπου διηγήθηκε τὰ γεγονότα. Ὁ ἀδερφός της τότε, ὁ Λάβαν, βγῆκε εὐθύς κι ἔτρεξε στοῦ πηγάδι, ὅπου βρῆκε τόν Ἐλιέζερ. Αὐτὸς διηγήθηκε στοῦ Λάβαν τὴν αἰτία τοῦ ταξιδιοῦ του καί πῶς ἔβρισκε τὴ Ρεβέκκα τὴν πιὸ κατάλληλη γιά νύφη τοῦ Ἀβραάμ. Αὐτὸ εὐχαρίστησε πολὺ καί τόν ἀδερφὸ καί τόν πατέρα της, ὅταν τ' ἄκουσαν, καί πρόθυμα τὸ δέχτηκαν. Ἔτσι λοιπόν ὁ Ἐλιέζερ πῆρε τὴ Ρεβέκκα καί τὴν ἔφερε στὴ Χαναάν. Ἐγινε ἔπειτα ὁ γάμος μὲ μεγάλες χαρὲς καί ἔζησαν εὐτυχισμένοι.

4. Ὁ Ἡσαῦ καὶ ὁ Ἰακώβ

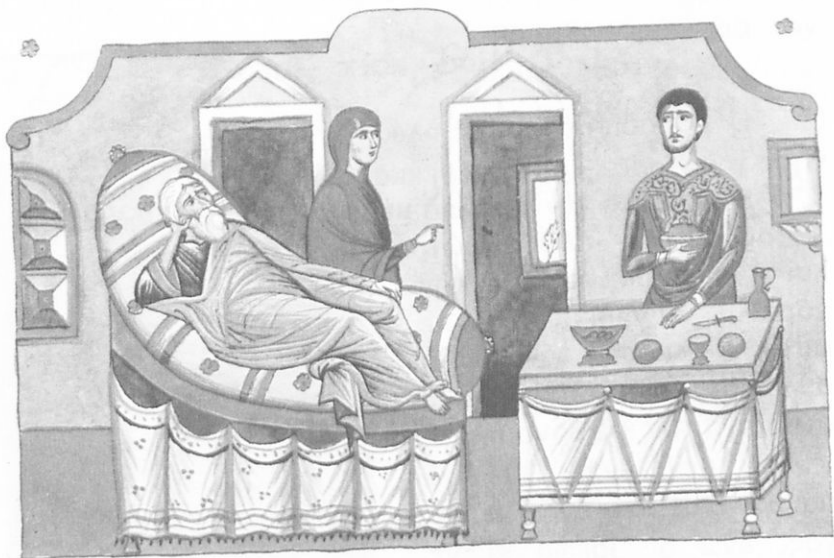
Ὁ Ἀβραάμ πέθανε σὲ ἡλικία 175 χρονῶν, ἀφοῦ εὐλόγησε τὸν Ἰσαὰκ καὶ τὴ Ρεβέκκα.

Ἡ Ρεβέκκα γέννησε μιὰ μέρα δυὸ παιδιὰ δίδυμα, τὸν Ἡσαῦ καὶ τὸν Ἰακώβ. Πρῶτος ὅμως γεννήθηκε ὁ Ἡσαῦ καὶ γι' αὐτὸ σύμφωνα μὲ τὴν ἑβραϊκὴ συνήθεια ἔπρεπε αὐτὸς νὰ παίρνη τὴν πρώτη εὐλογία τοῦ πατέρα του κι αὐτὸς νὰ τὸν κληρονομήσῃ.

Σὰ μεγάλωσαν τὰ δυὸ παιδιὰ, ὁ Ἡσαῦ ἔγινε κυνηγός, ἐνῶ ὁ Ἰακώβ ἔμενε πάντα στὸ σπίτι. Ἔτσι τὸν Ἡσαῦ τὸν ἀγαποῦσε πολὺ ὁ πατέρας του, γιατί ταχτικὰ τοῦ ἔφερνε καλὸ κунήγι, ἐνῶ τὸν Ἰακώβ τὸν ἀγαποῦσε πολὺ ἡ μητέρα του, ἐπειδὴ ἔμενε πάντα κοντά της καὶ τὴ βοηθοῦσε.

Κάποτε, ποῦ ὁ Ἡσαῦ γύρισε κουρασμένος καὶ πεινασμένος ἀπὸ τὸ κунήγι, ζήτησε ἀπὸ τὸν ἀδερφό του, τὸν Ἰακώβ, νὰ τοῦ δώσῃ ἓνα πιάτο ἀπὸ τὴ φακὴ, ποῦ εἶχε μαγειρέψει. Ὁ Ἰακώβ ὅμως δὲ θέλησε νὰ τοῦ δώσῃ, ἂν δὲ δεχόταν ὁ Ἡσαῦ νὰ χάσῃ τὸ δικαίωμα τῆς κληρονομίας τοῦ πατέρα του. Τόση ἦταν ἡ λαιμαργία τοῦ Ἡσαῦ, ὥστε δέχτηκε αὐτὴ τὴ συμφωνία καὶ γιὰ ἓνα πιάτο φακὴ πούλησε ἓνα τόσο σπουδαῖο δικαίωμα ποῦ εἶχε.

5. Ὁ Ἰσαὰκ εὐλογεῖ τὸν Ἰακώβ

Πέρασαν χρόνια. Ὁ Ἰσαὰκ γέρασε καὶ τὰ μάτια του ἀδυνατίσαν. Μιὰ μέρα φωνάζει τὸν Ἡσαῦ καὶ τοῦ λέει:

—«Παιδί μου, ἐγὼ γέρασα πιά καὶ δὲν ξέρω πότε θά ῥθῃ ἡ ὥρα νὰ πεθάνω. Πήγαινε νὰ μοῦ φέρῃς ἓνα καλὸ κυνήγι, μαγειρέψέ μου το, καθὼς μοῦ ἀρέσει, καὶ φέρτο μου, γιὰ νὰ σ' εὐλογήσω πρὶν πεθάνω».

Ὁ Ἡσαῦ ἄκουσε πρόθυμα κι ἔτρεξε στὸ κυνήγι.

Ἡ Ρεβέκκα ὁμῶς ἄκουσε τὴν παραγγελία. Φωνάζει λοιπὸν εὐθύς τὸν Ἰακώβ καὶ τοῦ λέει:

—«Πήγαινε, παιδί μου, στὸ κοπάδι καὶ φέρε μου δυὸ κατσικάκια νὰ μαγειρέψω, ποὺ ἀρέσουν στὸν πατέρα σου. Νὰ τοῦ τὰ προσφέρῃς, γιὰ νὰ σ' εὐλογήσῃ πρὶν πεθάνῃ».

Ὁ Ἰακώβ πῆγε κι ἔφερε τὰ κατσικάκια καὶ ἡ μητέρα του τὰ μαγειρέψε. Ἐπειτα φόρεσε στὸν Ἰακώβ τὰ ροῦχα

τοῦ Ἡσαῦ. Μὰ ὁ Ἰακώβ ἦταν σπανός, ἐνῶ ὁ Ἡσαῦ ἦταν πολὺ τριχωτός. Τί κάνει λοιπόν; Τοῦ σκεπάζει τὸ λαιμὸ καὶ τὰ χέρια μὲ τὸ δέρμα τῶν κατσικιῶν.

Ἔτσι ντυμένος ὁ Ἰακώβ πῆρε τὸ φαγητὸ καὶ πῆγε στὸν πατέρα του:

—«Πατέρα!» τοῦ λέει.

—«Ποιὸς εἶσαι, παιδί μου;» ρώτησε ὁ Ἰσαὰκ.

—«Ἐγὼ ὁ Ἡσαῦ εἶμαι. Σοῦ ἔφερα τὸ φαγητό, ποὺ σ' ἀρέσει. Νὰ φᾶς καὶ νὰ μ' εὐλογήσης».

Ὁ Ἰσαὰκ ὑποψιάστηκε, γιατί ἡ φωνὴ ποὺ ἄκουγε δὲν τοῦ φαινόταν σὰν τοῦ Ἡσαῦ.

—«Γιὰ ἔλα κοντά, παιδί μου», λέει στὸν Ἰακώβ. Καὶ ἀφοῦ τοῦ ψαχούλεψε τὸ λαιμὸ καὶ τὰ χέρια, εἶπε:

—«Ἡ φωνὴ εἶναι τοῦ Ἰακώβ, ὅμως τὰ χέρια τοῦ Ἡσαῦ».

Ἐν τούτοις ἔφαγε ἀπὸ τὰ φαγητὰ κι εὐλόγησε τὸν Ἰακώβ.

Μόλις ὁ Ἰακώβ ἔφυγε ἀπὸ τὸ δωμάτιο τοῦ πατέρα του, γύρισε ὁ Ἡσαῦ φορτωμένος μὲ κυνήγι. Μαγεῖρεψε τὰ φαγητὰ, ποὺ ἄρresαν στὸν πατέρα του, καὶ τὰ ἔφερε σ' αὐτόν, γιὰ νὰ πάρῃ τὴν εὐλογία του. Ὁ Ἰσαὰκ πολὺ παραξενεμένος τοῦ εἶπε πῶς ὁ ἀδερφός του, ὁ Ἰακώβ, τοῦ εἶχε φέρει κι ἐκεῖνος φαγητὰ καὶ τὸν εὐλόγησε. Ὁ Ἡσαῦ λυπήθηκε πολὺ καὶ μὲ δάκρυα παρακαλοῦσε τὸν πατέρα του νὰ εὐλογῆσῃ κι αὐτόν. Τότε ὁ Ἰσαὰκ ἀναγκάστηκε νὰ εὐχηθῆ καὶ τὸν Ἡσαῦ.

6. Ὁ Ἰακώβ φεύγει στὴ Μεσοποταμία

Ὁ Ἡσαῦ ἦταν πάρα πολὺ θυμωμένος μὲ τὸν Ἰακώβ καὶ ἤθελε νὰ τὸν ἐκδικηθῆ. Γι' αὐτὸ ἡ Ρεβέκκα συμβούλεψε τὸν Ἰακώβ νὰ φύγῃ στὴ Μεσοποταμία, κοντὰ στὸν

ἀδερφό της τὸν Λάβαν καὶ νὰ μένη ἐκεῖ, ὥσπου νὰ περάσῃ ὁ θυμὸς τοῦ ἀδερφοῦ του. Ὁ Ἰακώβ ἀναγκάστηκε μὲ μεγάλη του λύπη, νὰ φύγῃ καὶ νὰ παρατήσῃ τοὺς γονεῖς του καὶ τὴν πατρίδα του.

Περπατώντας ὁ Ἰακώβ νυχτώθηκε στὴν ἐρημία. Πῆρε τότε γιὰ προσκέφαλο ἓνα λιθάρι καὶ πλάγιασε νὰ κοιμηθῇ. Βλέπει ἓνα παράξενο ὄνειρο: Μιὰ «κλίμαξ» ἄρχιζε ἀπὸ τὴ γῆ κι ἔφτανε ὡς τὸν οὐρανό. Σ' αὐτὴν τὴ σκάλα ἄγγελοι ἀνέβαιναν καὶ κατέβαιναν. Στὴν

ἄκρη τῆς σκάλας φάνηκε ὁ Θεὸς καὶ εἶπε στὸν Ἰακώβ:

—«Μὴ φοβᾶσαι, γιατί ἐγὼ εἶμαι ὁ Θεὸς τῶν προγόνων σου, ποῦ θὰ δώσω στοὺς ἀπογόνους σου τὴ γῆ ὅπου κοιμᾶσαι καὶ θὰ σὲ βοηθήσω νὰ γυρίσης καλὰ σ' αὐτὸ τὸ μέρος».

Τ' ὄνειρο αὐτὸ ἔκαμε μεγάλη ἐντύπωση στὸν Ἰακώβ. Ξύπνησε ταραγμένος καὶ συλλογίστηκε πῶς ὁ Θεὸς κατοικεῖ στὸ μέρος αὐτό.

—«Ὁ τόπος αὐτὸς εἶναι ἱερός», εἶπε. Ἐκαμε λοιπὸν τὴν προσευχή του κι ἔβαλε σημάδι τὸ λιθάρι ποῦ εἶχε γιὰ προσκέφαλο, γιὰ νὰ χτίσῃ ἐκεῖ ναὸ στὸ Θεό, ὅταν θὰ γύριζε.

Ὅταν ἔφτασε ὁ Ἰακώβ στὴ Μεσοποταμία, ἔμεινε στοῦ θεοῦ τοῦ Λάβαν, ποῦ εἶχε δυὸ κόρες, τὴ Λεῖα καὶ τὴ Ραχὴλ. Ὁ Ἰακώβ ὑπηρέτησε σὰ βοσκὸς στοῦ Λάβαν δέκα τέσσερα χρόνια καὶ τὸν καιρὸ αὐτὸ παντρεύτηκε τὶς δυὸ

κόρες τοῦ Λάβαν κι ἔκαμε ἀπ' αὐτὲς δώδεκα παιδιά, ποὺ λέγονταν: Ρουβὴν, Συμεών, Λευὶ, Ἰούδας, Ἰσάχαρ, Ζαβουλών, Δάν, Νεφθαλείμ, Γάδ, Ἀσήρ, Ἰωσήφ καὶ Βενιαμίν.

7. Ὁ Ἰακώβ γυρίζει στὴν πατρίδα του

Ὅταν πέθανε ὁ πεθερός του ὁ Λάβαν, ὁ Ἰακώβ κληρονόμησε ὅλα τὰ κοπάδια ἐκείνου καὶ τότε ἀποφάσισε νὰ γυρίσει στὴν πατρίδα του καὶ νὰ φιλιωθῆ μετὸν ἀδερφό του τὸν Ἡσαῦ, ποὺ τοῦ εἶχε πιά περάσει ὁ θυμός. Ὁ Ἡσαῦ, ὅταν ἔμαθε πὼς ἔρχεται ὁ ἀδερφός του, βγήκε νὰ τὸν ὑποδεχτῆ καὶ νὰ φιλιωθῆ μαζί του. Ὁ Ἰακώβ ἐγκαταστάθηκε μετὸς γιούς του καὶ τὰ ὑπάρχοντά του στὸν τόπο τοῦ πατέρα του καὶ ζοῦσε εὐτυχισμένος.

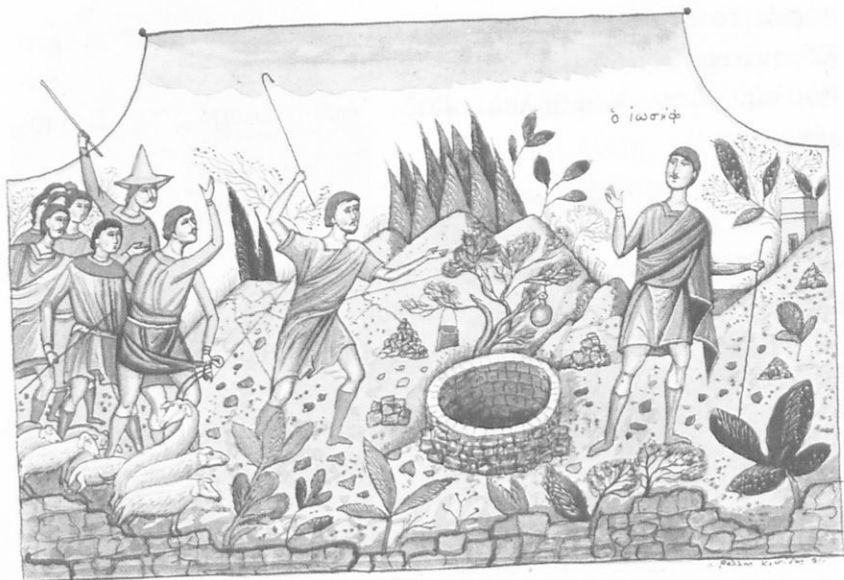
8. Ἡ πώληση τοῦ Ἰωσήφ ἀπὸ τοὺς ἀδερφούς του

Ἀπὸ τοὺς δώδεκα γιούς του ὁ Ἰακώβ ἀγαποῦσε περισσότερο τὸν Ἰωσήφ, γιατί εἶχε γεννηθῆ στὰ γεράματά του. Τοῦ εἶχε λοιπὸν φτιάξει μιὰ ὠραία στολὴ κι ἓνα λαμπρὸ πανωφόρι. Γιὰ τὴν προτίμηση ὅμως αὐτὴ τὸν μίσησαν τὸν Ἰωσήφ τ' ἀδέρφια του. Καὶ τὸ μίσος αὐτὸ μεγάλωσε πρὸς πολύ, ὅταν ὁ Ἰωσήφ τοὺς διηγήθηκε τὰ δυὸ αὐτὰ ὄνειρα ποὺ εἶχε δῆ:

Τὸ πρῶτο, πὼς ἔδεναν δεμάτια στὸν κάμπο. Τὸ δικό του δεμάτι στεκόταν ὀλόρθο ἐνῶ τὰ δεμάτια τῶν ἀδερφῶν του ἔπεφταν καὶ τὸ προσκυνοῦσαν.

Τὸ δεύτερο, πὼς ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη κι ἔντεκα ἀστέρια τὸν προσκυνοῦσαν.

Μιὰ μέρα ἔστειλε ὁ Ἰακώβ τὸν Ἰωσήφ στ' ἀδέρφια του, ἐκεῖ ποὺ ἔβοσκαν τὰ πρόβατα, γιὰ νὰ δῆ τί γίνονταν.

Ἐκεῖνοι, καθὼς εἶδαν τὸν Ἰωσήφ ἀπὸ μακριά, εἶπαν με-
ταξὺ τους:

—«Νά! ἔρχεται κείνος, ὁ ὄνειροχτυπημένος. Ἄς τὸν σκοτώσωμε λοιπὸν κι ἄς τὸν ρίξωμε σ' ἓναν ἀπ' αὐτοὺς τοὺς λάκκους κι ἄς ποῦμε στὸν πατέρα μας πὼς τὸν ἔφαγε κάποιο θηρίο. Ἔτσι καὶ τὰ ὄνειρά του θὰ βγοῦν ἀνάποδα».

Στὴν ἀπόφαση ὅμως αὐτὴ δὲν ἦταν σύμφωνος ὁ Ρουβὴν, ποὺ συμβούλευε τοὺς ἀδερφοὺς του νὰ μὴ βάψουν τὰ χέρια τους στὸ ἀδερφικὸ αἷμα, ἀλλὰ νὰ ρίξουν τὸν Ἰωσήφ σ' ἓνα λάκκο. Σκόπευε αὐτὸς ὕστερα νὰ τὸν τραβήξῃ ἀπὸ κεῖ καὶ νὰ τὸν σώσῃ. Τ' ἀδέρφια του πείστηκαν, γιατί κι ἔτσι πίστευαν πὼς σίγουρα ὁ Ἰωσήφ θὰ πέθαινε μὲς στὸ λάκκο ἀπὸ τὴν πείνα.

Σὰν πλησίασε λοιπὸν ὁ Ἰωσήφ, τοῦ ἔβγαλαν τὸ ὥραϊο του ἐπανωφόρι καὶ τὸν ἔριξαν σ' ἓνα λάκκο ἄδειο. Ὑστερα κάθισαν νὰ φᾶνε. Καθὼς ἔτρωγαν, νὰ μιὰ συνοδεῖα ἀπὸ

ἐμπόρους Ἰσραηλίτες, ποὺ πῆγαιναν στὴν Αἴγυπτο. Τότε ὁ Ἰούδας εἶπε στ' ἀδέρφια του:

—«Τί θὰ ὠφεληθοῦμε, ἂν σκοτώσωμε τὸν ἀδερφό μας καὶ κρύψωμε τὸ θάνατό του; Καλύτερα εἶναι νὰ τὸν πουλήσωμε στοὺς ἐμπόρους».

Τ' ἀδέρφια ἔμειναν σύμφωνα, ἔβγαλαν τὸν Ἰωσήφ ἀπὸ τὸ λάκκο καὶ τὸν πούλησαν στοὺς ἐμπόρους. Ἔπειτα ἔβαψαν τὸ πανωφόρι του μὲ αἷμα ἀπὸ ἓνα κατσίκι ποὺ ἔσφαξαν, τὸ ἔστειλαν τοῦ πατέρα τους, καὶ τοῦ ἔλεγαν:

—«Βρήκαμε αὐτὸ τὸ πράγμα. Δὲς μὴν εἶναι τὸ πανωφόρι τοῦ Ἰωσήφ».

Ὁ πατέρας τὸ γνώρισε καὶ εἶπε:

—«Τὸ πανωφόρι τοῦ παιδιοῦ μου εἶναι. Τὸν ἔφαγε κάποιο θεριό». Ἔστερα ἔσκισε τὰ ρούχα του καὶ θρηνοῦσε τὸν ἀγαπημένο του γιὸ πολλὰς μέρες λέγοντας:

—«Μὲ πένθος θὰ κατέβω στὸν τάφο νὰ βρῶ τὸ παιδί μου».

Οἱ ἔμποροι, ὅταν ἦρθαν στὴν Αἴγυπτο, πούλησαν τὸν Ἰωσήφ στὸν Πετεφρῆ, ποὺ ἦταν ἀρχιμάγειρας τοῦ Φαραώ, τοῦ βασιλιᾶ τῆς Αἰγύπτου.

9. Ὁ Ἰωσήφ στὸ σπίτι τοῦ Πετεφρῆ

Ὁ ἀρχιμάγειρας τοῦ Φαραώ, ὁ Πετεφρῆς, εἶδε πόσο ἦταν καλὸς καὶ τίμιος ὁ Ἰωσήφ καὶ τὸν ἔβαλε οἰκονόμο στὸ σπίτι του. Ἡ γυναίκα ὅμως τοῦ Πετεφρῆ τὸν μίσησε τὸν Ἰωσήφ τόσο, ποὺ τὸν συκοφάντησε στὸν ἄντρα της. Τότε ὁ Πετεφρῆς θύμωσε καὶ διάταξε νὰ ρίξουν τὸν Ἰωσήφ στὴ φυλακή.

Ὅμως ἡ ἀρετὴ τοῦ Ἰωσήφ φάνηκε καὶ μέσα στὴ φυλακὴ ἀκόμη. Ὅλοι μέσα ἐκεῖ τὸν ἀγάπησαν καὶ τὸν ἐξετίμησαν γιὰ τὴν καλοσύνη καὶ τὴν τιμιότητά του. Ὁ ἐπιστά-

της μάλιστα τῆς φυλακῆς τὸν διόρισε νὰ ἐπιτηρῇ τοὺς ἄλλους συγκαταδίκους.

“Ἐτσι ὁ Ἰωσήφ δὲν ἀπελπίστηκε.” Ἦξερε πὼς μιὰ μέρα θὰ φαινόταν ἡ ἀθωότητά του καὶ θὰ ἐλευθερωνόταν.

10. Ὁ Ἰωσήφ στὴ φυλακὴ

“Ὅταν ὁ Ἰωσήφ βρισκόταν στὴ φυλακὴ, δυὸ ἐπίσημοι ἄνθρωποι, ὁ ἀρχικεραστὴς καὶ ὁ ἀρχιφούρναρης τοῦ Φαραῶ, ἔπεσαν στὴ δυσμένειά του καὶ τοὺς ἔριξαν στὴν ἴδια φυλακὴ. Ἐνα πρῶι ὁ Ἰωσήφ τοὺς εἶδε ταραγμένους καὶ τοὺς ρώτησε τί ἔχουν. Αὐτοὶ τοῦ εἶπαν πὼς τὴν περασμένη νύχτα εἶχαν δῆ δυὸ ὄνειρα καὶ κανεὶς δὲν μπορούσε νὰ τοὺς τὰ ἐξηγήσῃ. Τότε ὁ Ἰωσήφ τοὺς εἶπε:

—«Διηγηθῆτε τὰ ὄνειρά σας σὲ μένα καὶ θὰ προσπαθῶ, μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ, νὰ σᾶς τὰ ἐξηγήσω».

Ὁ ἀρχικεραστὴς ἄρχισε νὰ διηγῆται τὸ δικό του ὄνειρο.

—«Εἶδα ἓνα κλῆμα, ποὺ εἶχε τρεῖς κλάδους γεμάτους σταφύλια. Ἐγὼ κρατοῦσα τὸ ποτήρι τοῦ Φαραῶ. Ὅταν τὰ σταφύλια ὠρίμασαν, πῆρα καὶ τὰ ἔστιψα μέσα στὸ ποτήρι κι ἔδωσα στὸ βασιλιὰ νὰ πιῇ».

Ὁ Ἰωσήφ τότε τοῦ εἶπε:
—«Τὰ τρία κλαδιὰ σημαίνουν τρεῖς ἡμέρες. Ἄμα περάσουν αὐτές, ὁ Φαραῶ θὰ σὲ ξαναφέρῃ στὴ θέση ποὺ εἶχες. Σὲ παρακαλῶ, νὰ θυ-

μηθῆς καὶ μένα καὶ νὰ πῆς στὸ Φαραῶ, πὼς ἄδικα μ' ἔχουν ἐδῶ· εἶμαι ἀθῶος».

Ἔπειτα ἀπ' αὐτὸν ἤρθε ἡ σειρὰ τοῦ ἀρχιφούρναρη. Αὐτὸς εἶπε:

–«Ἐγὼ ἔβλεπα, πὼς βαστοῦσα πάνω στὸ κεφάλι μου τρία πανέρια. Τὸ πάνω ἦταν γεμάτο ἀπ' ὅλα ἐκεῖνα τὰ ζυμαρικά τῆς τέχνης μου, ποὺ εἶναι τόσο ἀγαπητὰ στὸ Φαραῶ. Ὅμως ἔρχονταν τὰ πουλιὰ καὶ τὰ ἔτρωγαν».

Ὁ Ἰωσήφ τοῦ εἶπε:

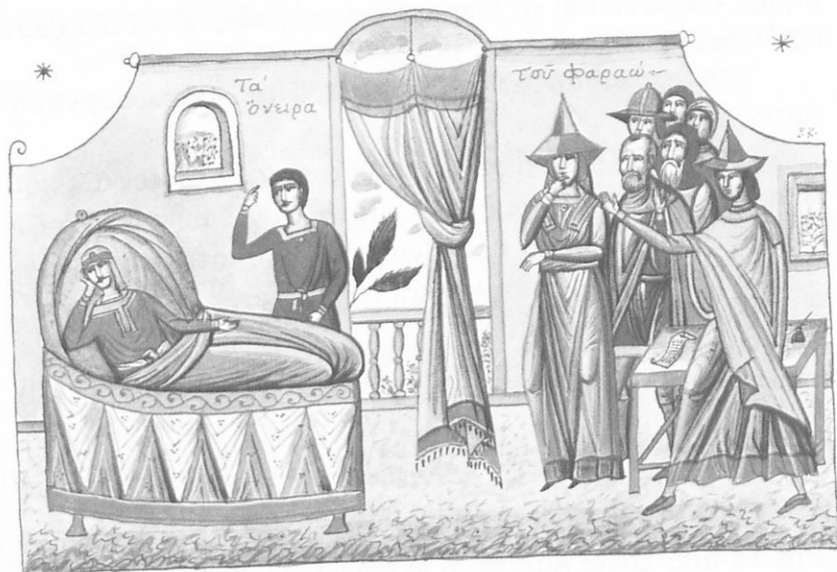
–«Τ' ὄνειρό σου εἶναι κακό. Τὰ τρία πανέρια σημαίνουν τρεῖς ἡμέρες. Σὰν περάσουν αὐτὲς οἱ τρεῖς ἡμέρες, ὁ Φαραῶ θὰ διατάξῃ νὰ σὲ κρεμάσουν καὶ τὰ πουλιὰ θὰ φᾶνε τὶς σάρκες σου».

Ὅπως ἐξήγησε τὰ ὄνειρα ὁ Ἰωσήφ, ἔτσι κι ἔγινε. Ἔπειτα ἀπὸ τρεῖς ἡμέρες ὁ Φαραῶ γιόρταζε τὰ γενέθλιά του. Τότε διάταξε νὰ ξανάρθῃ στὴ θέση του ὁ ἀρχικεραστής καὶ νὰ κρεμάσουν τὸν ἀρχιφούρναρη.

Ὅμως ὁ ἀρχικεραστής ἀπὸ τὴν πολλὴ χαρὰ του οὔτε θυμήθηκε κὰν τὸν Ἰωσήφ.

11. Τὰ ὄνειρα τοῦ Φαραῶ

Δύο χρόνια ὕστερα ἀπ' αὐτά, εἶδε ὁ Φαραῶ στὸν ὕπνο του ἓνα ὄνειρο. Πὼς τάχα ἦταν στίς ὄχθες τοῦ ποταμοῦ Νείλου, καὶ εἶδε ν' ἀνεβαίνουν ἀπ' αὐτὸν ἐφτὰ ὠραῖες καὶ παχιᾶς ἀγελάδες, ποὺ ἔβοσκαν ἐκεῖ κοντά. Ἀμέσως ὕστερα εἶδε νὰ βγαίνουν ἀπὸ τὰ νερὰ τοῦ Νείλου ἄλλες ἐφτὰ ἀγελάδες ἄσχημες κι ἀδύνατες. Αὐτὲς ἔπεσαν πάνω στίς πρῶτες καὶ τὶς ἔφαγαν. Μόλις εἶδε τὸ ὄνειρο αὐτὸ ὁ βασιλιάς, ξύπνησε. Ὅμως σὲ λίγο τὸν ξαναπῆρε ὁ ὕπνος καὶ βλέπει ἄλλο ὄνειρο. Τάχα ἀπὸ μιὰ ρίζα βλάστησαν ἐφτὰ

στάχια ὠραῖα καὶ θρεμμένα. Σὲ λίγο κοντὰ σ' αὐτὰ φύτρωσαν ἄλλα ἐφτὰ στάχια λεπτὰ κι ἀδύνατα. Αὐτὰ γύρισαν καὶ κατάπιαν τὰ πρῶτα. Μεγάλῃ ἐντύπωση ἔκαναν στὸ βασιλιά αὐτὰ τὰ ὄνειρα. Κάλεσε λοιπὸν τοὺς σοφοὺς του νὰ τοῦ τὰ ἐξηγήσουν, ὅμως αὐτοὶ δὲν μπόρεσαν νὰ βροῦν τὴ σημασία τους.

12. Ὁ Ἰωσήφ δοξάζεται

Τότε ὁ ἀρχικεραστὴς θυμήθηκε τὸν Ἰωσήφ, ποῦ εἶχε ἐξηγήσει τόσο σωστὰ τὸ ὄνειρο τὸ δικό του καὶ τὸ ἄλλο τοῦ ἀρχιφούρναρη. Τὸ εἶπε λοιπὸν στὸ Φαραῶ κι ἐκεῖνος εὐθύς διάταξε νὰ βγάλουν τὸν Ἰωσήφ ἀπὸ τὴ φυλακὴ καὶ νὰ τὸν φέρουν στὸ παλάτι.

Ὁ Ἰωσήφ στάθηκε μπροστὰ στὸ βασιλιά, ἄκουσε τὰ ὄνειρα καὶ εἶπε:

—«Μιά είναι ή σημασία καί στὰ δυὸ ὄνειρά σου, βασιλιά. Οἱ ἑπτὰ παχιᾶς ἀγελάδες καί τὰ ἑπτὰ παχιά στάχυα σημαίνουν ἑπτὰ χρόνια εὐφορία στή γῆ. Οἱ ἑπτὰ ἀδύνατες ἀγελάδες καί τὰ ἑπτὰ μαραμμένα στάχυα σημαίνουν ἑπτὰ χρόνια δυστυχίας εὐθύς μετὰ τὰ χρόνια τῆς εὐτυχίας.

»Κι αὐτὰ θὰ γίνουν πολὺ γρήγορα, γιατί καί τὰ δυὸ ὄνειρα τὰ εἶδες τὸ ἓνα κοντὰ στὸ ἄλλο. Κι ἔχω τὴ γνώμη, βασιλιά, γιὰ νὰ μὴν ὑποφέρῃ ὁ λαός, ὅταν θὰ ῥθῃ ἡ δυστυχία, νὰ διορίσετε ἓναν ἄνθρωπο προκομμένο, ποὺ νὰ ἀποθηκέψῃ καί νὰ φυλάξῃ πολὺ σιτάρι, ὅσο θὰ κρατᾶ ἡ εὐφορία».

Ὁ Φαραὼ τόσο ἐξετίμησε τὰ χαρίσματα τοῦ Ἰωσήφ, ὥστε ὄχι μόνον τὸν ἀπελευθέρωσε, ἀλλὰ αὐτὸν βρῆκε καί γιὰ κατάλληλο οἰκονόμο νὰ φροντίσῃ γιὰ τὴν ἀποθήκευση τοῦ σιταριοῦ. Τὸν διόρισε ἀρχιφροντιστὴ στὸ βασίλειό του καί τοῦ ἔκαμε πολλὰς τιμές.

Πραγματικὰ ὁ Ἰωσήφ ἔδειξε μεγάλη ἱκανότητα στὴν ὑπηρεσία του. Τὰ ἑπτὰ χρόνια ποὺ κράτησε ἡ εὐφορία συγκέντρωσε σὲ κανοῦριες ἀποθῆκες ἄφθονο σιτάρι.

13. Οἱ ἀδερφοὶ τοῦ Ἰωσήφ ἔρχονται στὴν Αἴγυπτο

Ὅταν ἦρθαν τὰ χρόνια τῆς δυστυχίας, στὴν Αἴγυπτο ὑπῆρχε σιτάρι ἀρκετὸ καί κανεὶς ἀπὸ τοὺς κατοίκους δὲ στενοχωρέθηκε γιὰ ψωμί. Σ' ἄλλα μέρη ὅμως ὁ κόσμος ἄρχισε νὰ ὑποφέρῃ. Ἐρχονταν λοιπὸν στὴν Αἴγυπτο κι ἀγόραζαν ἀκριβὰ τὸ σιτάρι τους.

Ἡ ἴδια πείνα ἦταν καί στὴ Χαναάν, ὅπου ζοῦσε ὁ Ἰακώβ μὲ τοὺς ἔντεκα γιούς του. Στέλνει λοιπὸν κι αὐτὸς ὅλα τὰ παιδιὰ του, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ μικρὸ τὸ Βενιαμίν, γιὰ ν'

ἀγοράσουν σιτάρι ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο. Αὐτοὶ λοιπὸν ἦρθαν καὶ παρουσιάστηκαν στὸν Ἰωσήφ χωρὶς νὰ τὸν ξέρουν. Αὐτὸς ὅμως ἀμέσως τοὺς γνώρισε καὶ μὲ αὐστηρὸ τρόπο τοὺς ρωτᾷ:

—« Ἀπὸ ποῦ ἔρχεστε σεῖς; »

—« Ἀπὸ τὴ Χαναάν, γιὰ σιτάρι », ἀποκρίθηκαν αὐτοὶ φοβισμένοι.

—« Εἶστε κατάσκοποι ἐσεῖς! » τοὺς λέει ὁ Ἰωσήφ. « Ἦρθατε νὰ δῆτε τὰ μυστικὰ ὀχυρώματα! »

—« Ὁχι, ὄχι, κύριε. Εἴμαστε καλοὶ. Ἐμεῖς εἴμαστε τὰ δώδεκα παιδιὰ ἐνὸς καλοῦ ἀνθρώπου, τοῦ Ἰακώβ. Τὸ μικρότερο, ὁ Βενιαμίν, ἔχει μείνει ἐκεῖ. Ἐνα ἄλλο, ὁ Ἰωσήφ, ἔχει χαθῆ ».

—« Εἶστε κατάσκοποι! » τοὺς λέει πάλι ὁ Ἰωσήφ, « καὶ θὰ μπῆτε στὴ φυλακὴ, ἐκτὸς ἀπὸ ἓναν, ποῦ θὰ πάη στὴν πατρίδα σας νὰ φέρῃ τὸν μικρότερο ἀδερφό σας ».

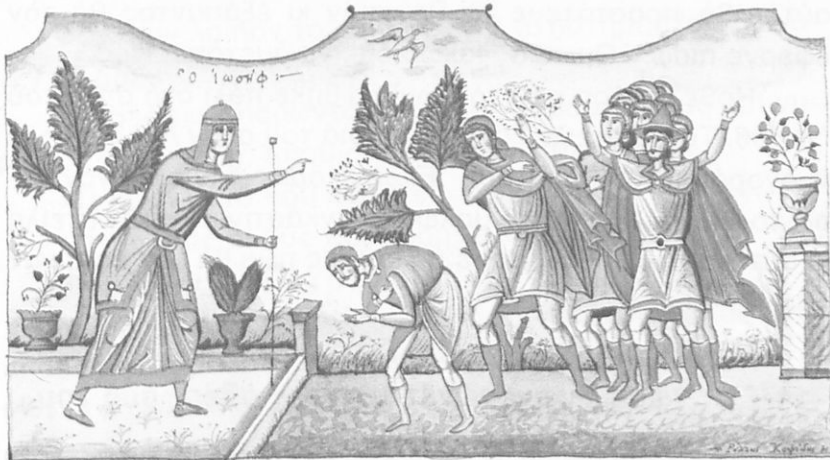
Ἔτσι κι ἔγινε. Ὑστερα ὅμως ἀπὸ τρεῖς ἡμέρες ἔρχεται ὁ Ἰωσήφ στὴ φυλακὴ μ' ἓνα διερμηνεῖα, ποῦ ἔξερε ἐβραϊκὰ, καὶ εἶπε στοὺς ἀδερφούς του πὼς μποροῦν νὰ φύγουν καὶ νὰ φέρουν σιτάρι στὴν πατρίδα τους, νὰ μείνῃ ὅμως ἓνας ἀπὸ αὐτοὺς φυλακισμένος, ὥσπου νὰ φέρουν οἱ ἄλλοι τὸν Βενιαμίν, γιὰ νὰ βεβαιωθῆ ἂν ὅσα εἶπαν εἶναι ἀλήθεια.

Τότε τ' ἀδέρφια ἔλεγαν μεταξύ τους ἐβραϊκὰ, νομίζοντας πὼς ὁ Ἰωσήφ δὲν τοὺς καταλάβαινε:

—« Ἐμεῖς πληρώνομε τώρα τὸ κακό, ποῦ κάμαμε στὸν Ἰωσήφ. Εἶδαμε τὴν ἀγωνία του, ἀκούσαμε τοὺς θρήνους του καὶ δὲν τὸν λυπηθήκαμε. Γι' αὐτὸ τώρα ὑποφέρομε ».

Μάλιστα περισσότερο μάλωνα τοὺς ἄλλους ὁ Ρουβὴν.

Ὁ Ἰωσήφ, καθὼς ἄκουσε αὐτά, συγκινήθηκε πολὺ,

γιατί είδε πώς τ' αδέρφια του είχαν νιώσει τήν κακή πράξη, που ἔκαναν καί εἶχαν ἀρχίσει νά μετανοοῦν.

Βγήκε λοιπόν κι ἔκλαψε κρυφά.

Ἦστερα διάταξε νά μείνη στή φυλακή μόνον ὁ Συμεών καί στούς ἄλλους νά δώσουν τήν ἄδεια νά γυρίσουν στήν πατρίδα τους μέ τὰ σακιά γεμάτα σιτάρι.

Καί μέσα στά σακιά εἶπε νάβάλουν τὰ χρήματα, πού εἶχαν δώσει, γιά ν' ἀγοράσουν τὸ σιτάρι, καί νά τοὺς δώσουν καί τροφές γιά τὸ ταξίδι.

Στὸ δρόμο τ' αδέρφια ἀπόρρεσαν πολύ, ὅταν ἀνοίγοντας τὰ σακιά, βρῆκαν μέσα καί τὰ χρήματα.

Ὅταν ὁ Ἰακώβ ἄκουσε ὅλα αὐτὰ καί πώς ὁ ἄρχοντας στήν Αἴγυπτο ἀπαιτοῦσε νά στείλῃ τὸ μικρό του γιό, ταραχτήκε πολύ.

— «Ὁ Ἰωσήφ δὲ ζῆ πιά, ὁ Συμεών στή φυλακή. Τώρα μοῦ ζητοῦν νά χάσω καί τὸ μικρό μου Βενιαμίν; Ὁχι, αὐτὸ δὲ γίνεται».

Ὁ Ρουβὴν προσπάθησε νά πείσῃ τὸν πατέρα του πώς

αὐτὸς θὰ προστάττει τὸ Βενιαμὶν κι ἐξάπαντος θὰ τὸν ἔφερνε πίσω. "Ὁμως ὁ Ἰακώβ ἔμεινε ἀμετάπειστος.

Ἦρθε ἡ μέρα ποὺ τὸ ψωμὶ σώθηκε πάλι στὸ σπίτι τοῦ Ἰακώβ. Τότε ἔστειλε ξανὰ τὰ παιδιὰ του στὴν Αἴγυπτο, γιὰ ν' ἀγοράσουν ἄλλο σιτάρι. Ἐκεῖνοι ὁμως δὲν ἔφευγαν χωρὶς τὸ Βενιαμὶν κι ἔτσι ὁ Ἰακώβ ἀναγκάστηκε νὰ τὸν στείλῃ κι αὐτόν, ἀφοῦ ἐγγυήθηκε ὁ Ἰούδας πὼς θὰ τὸν ἔφερναν ὅπωςδὴποτε πίσω.

14. Ὁ Ἰωσήφ φανερῶνεται στοὺς ἀδερφοὺς του

"Ὅταν τὰ παιδιὰ τοῦ Ἰακώβ ἦρθαν στὴν Αἴγυπτο, ἔδωσαν στὸν ἐπιστάτη, ποὺ εἶχε ὁ Ἰωσήφ, τὰ χρήματα ποὺ εἶχαν βρῆ στα σακιά τους. "Υστερα παρουσιάστηκαν στὸν Ἰωσήφ κι αὐτὸς τοὺς δέχτηκε τώρα μαλακότερα καὶ τοὺς ρώτησε γιὰ τὸν πατέρα τους. Καθὼς εἶδε τὸ Βενιαμὶν, συγκινήθηκε καὶ βγῆκε νὰ κρύψῃ τὰ δάκρυά του.

"Ἐπειτα τοὺς ἔκαμε τραπέζι καὶ τοὺς ἔβαλε μὲ τὴ σειρά σύμφωνα μὲ τὴν ἡλικία τους, ποὺ τοὺς ἔκαμε νὰ παραξενευτοῦν. Διάταξε νὰ βάλουν μπροστὰ στὸ Βενιαμὶν τὸ ὠραιότερο φαγητό.

"Ἐπειτα πρόσταξε τὸν ἐπιστάτη του νὰ γεμίσῃ τὰ σακιά τους καὶ νὰ βάλῃ πάλι μέσα τὰ χρήματα τοῦ καθενὸς καὶ στοῦ Βενιαμὶν τὸ σακὶ νὰ βάλῃ τὸ ἀσημένιο ποτήρι του.

Τὸ πρῶτ' ἀδέρφια ξεκίνησαν. Μόλις ὁμως βγῆκαν ἔξω ἀπὸ τὴν πόλη, ὁ Ἰωσήφ ἔδωσε διαταγὴ νὰ τοὺς πιάσουν, γιὰτι εἶχαν κλέψῃ τὸ ἀσημένιο του ποτήρι. Τ' ἀδέρφια, ἐπειδὴ ἤξεραν πὼς δὲν εἶχαν κάμει τέτοιο πράγμα, εἶπαν:

—« Ἐκεῖνος ποὺ θὰ βρεθῆ στὸ σακὶ του τὸ ποτήρι νὰ θανατωθῇ κι ὅλοι ἐμεῖς οἱ ἄλλοι νὰ γίνωμε σκλάβοι».

Ψάχνουν λοιπὸν τὰ σακιά καὶ νὰ τὸ ποτήρι, στοῦ Βενιαμὶν τὸ σακί!

Τ' ἀδέρφια ἀπορώντας σκίζουν τὰ ροῦχα τους καὶ γυρίζουν στὴν πόλη, ὅπου ὁδηγοῦνται στὸν Ἰωσήφ.

—«Τί εἶναι αὐτὸ ποῦ κάματε;» τοὺς ρωτᾷ ὁ Ἰωσήφ.

Ἦ Ἰούδας εὐθύς προχώρησε καὶ εἶπε:

—«Νά, ἐμεῖς δοῦλοι σου ὅλοι».

—«Ὅχι», ἀποκρίθηκε ὁ Ἰωσήφ. «Μόνον αὐτὸς ποῦ πῆρε τὸ ποτήρι θὰ μείνη σκλάβος μου. Σεῖς οἱ ἄλλοι θὰ γυρίσετε στὸν πατέρα σας».

—«Ἄς μείνω ἐγὼ σκλάβος», παρακαλεῖ ὁ Ἰούδας, «κι ἄς γυρίση ὁ Βενιαμὶν, γιατί χωρὶς αὐτὸν ὁ πατέρας μας δὲ θὰ μπορέση νὰ ζήσει».

Τότε ὁ Ἰωσήφ δὲν μπόρεσε πιά νὰ κρατηθῆ. Μὲ τὰ δάκρυα στὰ μάτια λέει στοὺς ἀδερφούς του:

—«Ἐγὼ εἶμαι ὁ Ἰωσήφ, ὁ ἀδερφός σας, ποῦ πουλήσατε. Μὴ λυπᾶστε. Πηγαίνετε στὸν πατέρα μας καὶ πέστε του ὅλη τὴν ἱστορία καὶ νὰ πάρη ὅλη τὴν οἰκογένεια καὶ τὰ ὑπάρχοντά του καὶ νὰ ῥθῆ ἐδῶ, γιατί ἡ πείνα θὰ βαστάξῃ ἀκόμη πέντε χρόνια.».

Ἄφου εἶπε αὐτὰ τὰ λόγια ὁ Ἰωσήφ, ἀγκάλιασε κλαίγοντας τοὺς ἀδερφούς του καὶ ἰδιαίτερα τὸ Βενιαμὶν.

15. Ὁ Ἰακώβ ἔρχεται στὴν Αἴγυπτο

Τ' ἀδέρφια τοῦ Ἰωσήφ γύρισαν στὴ Χαναὰν καὶ γεμάτοι χαρὰ εἶπαν στὸν πατέρα τους πὼς ὁ Ἰωσήφ ζῆ, εἶναι μεγάλος ἄρχοντας στὴν Αἴγυπτο καὶ θέλει νὰ πᾶνε νὰ ζήσουν ὅλσι κοντά του. Ὁ Ἰακώβ στὴν ἀρχὴ δὲν πίστευε. Ὅταν ὅμως εἶδε τὰ πλούσια δῶρα, ποῦ εἶχε δώσει ὁ

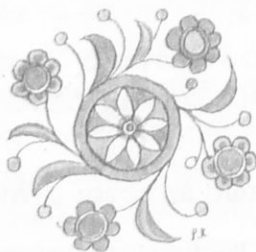
Ἰωσήφ στὰ ἀδέρφια του, πίστεψε κι ἀποφάσισε νὰ πάη στὴν Αἴγυπτο, γιὰ νὰ δῆ τὸ γιό του πρὶν πεθάνη.

Ὁ Ἰωσήφ, ὅταν ἔμαθε πὼς ἔρχεται ὁ πατέρας του, βγῆκε μὲ μιὰ ωραία βασιλικὴ ἄμαξα νὰ τὸν ὑποδεχτῆ. Κι ὅταν ἔφτασε, ἔπεσε στὴν ἀγκαλιά του καὶ τὸν φιλοῦσε κι ἔκλαιγε ἀπὸ συγκίνηση.

Τότε ὁ Ἰακώβ εἶπε:

—«Τώρα, ἀγαπητό μου παιδί, ἄς πεθάνω, ἀφοῦ εἶδα τὸ πρόσωπό σου».

Ὁ Ἰακώβ ἔζησε εὐτυχισμένος πιά κοντὰ στὰ παιδιά του. Ὄταν πλησίασε τὸ τέλος του, φώναξε τὸν Ἰωσήφ καὶ τοῦ παράγγειλε νὰ τὸν θάψῃ στὸν τόπο τῶν προγόνων του. Ἔτσι κι ἔγινε. Τὰ παιδιά του ἔμειναν στὴν Αἴγυπτο καὶ οἱ ἀπόγονοί του ἔγιναν ἕνας μεγάλος λαός, ποὺ λεγόταν Ἰσραηλίτες.

ΜΕΡΟΣ Γ΄

Ο ΜΩΥΣΗΣ

1. Ἡ γέννηση τοῦ Μωυσῆ

Ἦρθε ὁ καιρὸς ποῦ ὁ Ἰωσήφ πέθανε, καθὼς καὶ τ' ἀδέρφια του. Οἱ ἀπόγονοί του ὅμως, ποῦ καθὼς εἶπαμε λέγονταν Ἰσραηλίτες, πλήθαιναν πολὺ καὶ σὲ λίγα χρόνια ὅλη ἡ Αἴγυπτος γέμισε ἀπὸ αὐτοὺς.

Αὐτὸ ἔκαμε τοὺς Αἰγύπτιους ν' ἀνησυχοῦν καὶ περισσότερο οἱ βασιλεῖς τους, ποῦ ἄρχισαν νὰ φοβοῦνται μὴ τυχὸν ἔρθῃ καιρὸς ποῦ οἱ Ἰσραηλίτες κυριέψουν τὴν Αἴγυπτο καὶ βάλουν δικούς τους βασιλεῖς.

Γιὰ νὰ προλάβῃ λοιπὸν αὐτὸ τὸ κακὸ ὁ Φαραὼ καὶ γιὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὸν Ἰσραηλιτικὸ λαὸ νὰ αὐξάνῃ, μεταχειρίστηκε τέτοια μέτρα:

Διάταξε νὰ ἀναγκάσουν τοὺς Ἰσραηλίτες νὰ κάνουν βαριά ἔργα, νὰ χτίζουν πολιτεῖες καὶ τεῖχη, κι ἔτσι ἀπὸ τοὺς κόπους ν' ἀδυνατίζουν καὶ νὰ χάνωνται. "Ὅμως οἱ Ἰσραηλίτες μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν ὄχι μόνο δὲ λιγότευαν, παρὰ καὶ δυνάμωναν περισσότερο.

Σὰν εἶδε αὐτὸ ὁ Φαραὼ ἔδωσε διαταγὴ νὰ σκοτώνουν οἱ μαμὲς ὅλα τὰ νεογέννητα παιδιὰ τῶν Ἰσραηλιτῶν.

Μὰ οὔτε μὲ αὐτὸ δὲν πέτυχε τίποτε.

Οἱ καλὲς μαμὲς ἔλεγαν πὼς δὲν τὶς πρόφταιναν τὶς Ἰσραηλίτισσες στὴ γέννα τους, γιατί εἶναι γερεὲς καὶ γεννοῦσαν χωρὶς τὴ βοήθειά τους.

Τότε ὁ Φαραὼ ἔβγαλε διαταγὴ νὰ ρίχνουν οἱ Αἰγύπτιοι στὸν ποταμὸ Νεῖλο ὅλα τὰ νεογέννητα παιδιὰ τῶν Ἰσραηλιτῶν.

Μία Ἑβραία γέννησε ἓνα πολὺ ὠραῖο ἀγοράκι. Τὸ ἔκρυβε ἢ καημένη ἄρκετὸν καιρὸ στὸ σπίτι της, γιὰ νὰ μὴ τῆς τὸ πάρουν καὶ τὸ πνίξουν στὸ ποτάμι. Μὰ ἐπειδὴ φοβήθηκε πὼς δὲν θὰ κατόρθωνε νὰ προφυλάξῃ τὸ παιδί της ὥσπου νὰ μεγαλώσῃ, σκέφτηκε νὰ τὸ σώσῃ διαφορετικὰ.

Τὸ ἔβαλε μέσα σ' ἓνα καλάθι, ποὺ τὸ εἶχε ἀλειμμένο καλὰ μὲ πίσσα, ὥστε νὰ μὴν περνοῦν μέσα τὰ νερά. Πῆρε τὸ καλάθι καὶ μαζί μὲ τὴ μεγάλη κόρη της, τὴ Μαριάμ, ἦρθαν στὸ ποτάμι. Ἐκεῖ ἀκούμπησε τὸ καλάθι μὲ τὸ παιδί πάνω στὸ ἡσυχὸ νερὸ καὶ γύρισε στὸ σπίτι, ἐνῶ ἡ Μαριάμ ἔμεινε κρυμμένη πίσω ἀπὸ τὶς καλάμιές, γιὰ νὰ δῆ τί θ' ἀπογίνη.

Δὲν πέρασε πολὺ ὥρα καὶ νὰ, ἔρχεται ἡ κόρη τοῦ βασιλιᾶ μὲ τὶς ὑπηρέτριές της νὰ λουστῇ στὸ ποτάμι. Καθὼς εἶδε τὸ καλάθι, διάταξε τὶς ὑπηρέτριες νὰ τὸ τραβήξουν ἔξω, περιέργη νὰ δῆ τί εἶχε μέσα. Τὸ ἄνοιξαν λοιπὸν καὶ βλέπουν τὸ παιδάκι, ποὺ ἦταν μέσα. Ἡ βασιλοπούλα τὸ λυπήθηκε καὶ ἀποφάσισε νὰ τὸ πάρῃ αὐτὴ καὶ νὰ τὸ ἀναθρέψῃ στὸ παλάτι.

Μόλις εἶδε αὐτὰ ἡ κρυμμένη Μαριάμ, πῆρε θάρρος καὶ πρόβαλε ἔμπρὸς στὴ βασιλοπούλα. Τὴ ρώτησε μὴ τυχὸν καὶ ἤθελε παραμὰνα γιὰ τὸ παιδί, γιατί αὐτὴ γνώριζε μιὰ πολὺ καλή. Ἡ βασιλοπούλα δέχτηκε καὶ τὴν ἔστειλε νὰ

πάη εὐθύς νά φέρη τήν παραμάνα. "Ετρεξε λοιπόν ἡ καλή κόρη στή μητέρα της καί τῆς εἶπε ὅλα ὅσα εἶχαν γίνεи. Οἱ δυὸ μαζί γύρισαν τότε στή βασιλοπούλα καί κείνη παράδωσε τὸ παιδί στή μητέρα του νά τὸ κρατήσῃ τρία χρόνια.

"Όταν πέρασαν τὰ τρία χρόνια, ἡ μητέρα πάλι ἔδωσε τὸ παιδί στή βασιλοπούλα. Αὐτὴ τὸ πῆρε τότε στὸ παλάτι νά τὸ ἀναθρέψῃ καί τοῦ ἔβγαλε τὸ ὄνομα Μωυσῆς, ποὺ σημαίνει σωσμένος ἀπὸ τὸ νερό.

2. Ὁ Θεὸς φανερῶνεται στὸ Μωυσῆ

Ὁ Μωυσῆς ἀνατράφηκε βασιλικά στὸ παλάτι τοῦ Φαραώ, χωρὶς ποτὲ νά λησμονήσῃ τὴν καταγωγὴ του. Γι' αὐτὸ πάντοτε προστάτευε καί βοηθοῦσε τοὺς Ἰσραηλίτες. Κάποια μέρα, περνώντας σ' ἓνα δρόμο, εἶδε ἓναν Αἰγύπτιο νά χτυπᾶ ἓναν Ἰσραηλίτη. Στάθηκε εὐθύς καί ρώτησε γιατί μαλώνουν. Ὁ Αἰγύπτιος θυμωμένος θέλησε νά χτυπήσῃ

καὶ τὸν ἴδιο τὸ Μωυσῆ. Τότε ὁ Μωυσῆς ἀναγκάστηκε νὰ χτυπήσῃ τὸν Αἴγυπτιο καὶ νὰ τὸν σκοτώσῃ.

“Ὅταν ὁ φόνος αὐτὸς ἔγινε γνωστός, ὁ Μωυσῆς, γιὰ ν’ ἀποφύγῃ τὴν ἐκδίκηση τῶν Αἰγυπτίων, ἀναγκάστηκε νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο. Πῆγε τότε σ’ ἓναν ἄλλον τόπο, τὴ Μαδιάμ, ὅπου παντρεύτηκε τὴν κόρη ἑνὸς ἱερέα, ποὺ λεγόταν Σεπφώρα.

“Ὅσον καιρὸ ἔλειπε ὁ Μωυσῆς, βρῆκαν εὐκαιρία οἱ Αἰγύπτιοι νὰ βασανίζουσαν τοὺς Ἰσραηλίτες μὲ διάφορους τρόπους καὶ νὰ τοὺς κάνουν τὴ ζωὴ στὴν Αἴγυπτο ἀνυπόφορη.

Ὁ Θεὸς ὅμως, ποὺ ἀγαποῦσε τὸν Ἰσραηλιτικὸ λαό, ἀποφάσισε νὰ τοὺς σώσῃ. Μιὰ μέρα ὁ Μωυσῆς βρισκόταν σ’ ἓνα βουνό, τὸ Χωρήβ, κι ἔβασκε τὰ πρόβατα τοῦ πεθεροῦ του. Ἐκεῖ ποὺ καθόταν συλλογισμένος, εἶδε ἓνα βάτο ἀπ’ ὅπου ἔβγαιναν φλόγες χωρὶς νὰ καίεται.

Γεμάτος ἀπορία κίνησε νὰ δῆ πῶς γινόταν αὐτὸ τὸ πράγμα. Μὰ δὲν εἶχε πλησιάσει ἀκόμα κι ἄκουσε τὴ φωνὴ τοῦ Θεοῦ, ποὺ τοῦ ἔλεγε νὰ μὴ προχωρήσῃ περισσότερο, γιὰτὶ ὁ τόπος εἶναι ἱερός.

Ὁ Μωυσῆς ἔπεσε στὰ γόνατα κι ἄκουσε τότε τὴ φωνὴ τοῦ Θεοῦ νὰ τοῦ λέῃ πῶς αὐτὸς ἦταν προορισμένος νὰ σώσῃ τοὺς Ἰσραηλίτες καὶ νὰ τοὺς βγάλῃ ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο, ὅπου ὑπόφεραν τόσα μαρτύρια, καὶ νὰ τοὺς πάῃ στὴ Χαναάν. Τοῦ παράγγειλε νὰ παρουσιαστῆσθὲ Φαραὼ καὶ νὰ τοῦ πῆ νὰ δώσῃ τὴν ἄδεια, γιὰτὶ ἀλλιῶς πολλὰ κακὰ θὰ πέσουν στὴν Αἴγυπτο.

Τότε ὁ Μωυσῆς καταφοβισμένος ρώτησε πῶς μπορούσε νὰ παρουσιαστῆ καὶ νὰ πῆ αὐτὸ τὸ πράγμα στὸ Φαραὼ, ἀφοῦ εἶχε τὸ ἐλάττωμα νὰ μὴ μπορῆ νὰ μιλή εὐκόλα, γιὰτὶ ἦταν

βραδύγλωσσος. Ὁ Θεὸς ὅμως τοῦ ἀποκρίθηκε πῶς μποροῦσε νὰ πάρη μαζί του τὸν ἀδερφό του τὸν Ἄαρών, ποὺ μιλεῖ πολὺ ώραῖα.

Τότε ὁ Μωυσῆς πῆγε στὸν Ἄαρών καὶ τοῦ εἶπε ὅλα αὐτά.

3. Οἱ δέκα πληγές τοῦ Φαραώ

Ὁ Μωυσῆς κι ὁ Ἄαρών πῆγαν καὶ παρουσιάστηκαν μπροστὰ στὸ Φαραώ καὶ τοῦ εἶπαν γιὰ τὴν ἐντολή, ποὺ ὁ Θεὸς τοὺς ἔδωσε. Ὁ Φαραώ ὅμως τοὺς ἔδωξε λέγοντάς τους πῶς δὲν πρόκειται ν' ἀφήσῃ τοὺς Ἰσραηλίτες νὰ φύγουν. "Υστερα διάταξε νὰ βασανίζουσι πῶς σκληρὰ τοὺς Ἰσραηλίτες.

Ὁ Ἄαρών κι ὁ Μωυσῆς ξαναπῆγαν στὸ Φαραώ. Γιὰ νὰ δείξῃ ὁ Ἄαρών πῶς εἶναι ἀπεσταλμένος τοῦ Θεοῦ, ἔριξε κάτω τὸ ραβδί του κι αὐτὸ ἔγινε εὐθύς φίδι. Ὁ Φαραώ οὔτε στὸ θαῦμα αὐτὸ ἔδωσε καμιὰ σημασία, ἀλλὰ ἔξα-

κολουθοῦσε νὰ κρατῆ τοὺς δύστυχους Ἰσραηλίτες στὴ σκλαβιά.

Τότε ὁ Θεός, θυμωμένος ἐναντίον αὐτοῦ τοῦ ἄπιστου βασιλιᾶ, ἔριξε πάνω στὴ χώρα του δέκα φοβερὰ κακά, «τὶς δέκα πληγὲς τοῦ Φαραῶ». Νά μερικές:

Ἔκαμε τὸ νερὸ τοῦ Νείλου αἷμα. Γέμισε τὸν τόπο βατράχους. Ἄπλωσε βαθὺ σκοτάδι, ποὺ κράτησε πολλὲς ἡμέρες. Τέλος, στέλνει καὶ τὴ δέκατη πληγὴ, τὴν πιὸ φοβερή: δηλαδὴ ἄγγελος Κυρίου χτύπησε ὅλα τὰ νεογέννητα παιδιὰ τῶν Αἰγυπτίων καὶ πέθαναν ὅλα σὲ μιὰ νύχτα.

Τὴν ἴδια νύχτα οἱ Ἰσραηλίτες, σύμφωνα μὲ τὴν ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ, ποὺ τὴν ἔδωσε στὸ Μωυσῆ, ἔμειναν ἄγρυπνοι καὶ ντυμένοι, γιὰ νὰ εἶναι ἔτοιμοι νὰ φύγουν.

Πρὶν ἀπ' αὐτὸ εἶχε σφάξει κάθε οἰκογένεια ἀπὸ ἓνα ἀρνὶ κι ἀφοῦ πρῶτα ἔβαψαν τὴν πόρτα τους μὲ τὸ αἷμα του, ὕστερα τὸ ἔψησαν. Ἔβαψαν οἱ Ἰσραηλίτες σύμφωνα μὲ τὴν ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ τὶς πόρτες τῶν σπιτιῶν τους, γιὰ νὰ ξεχωρίζουν ἀπὸ τὰ σπίτια τῶν Αἰγυπτίων κι ἔτσι νὰ μὴ χτυπηθοῦν μὲ θάνατο καὶ τὰ δικά τους παιδιὰ.

Τὴν ἡμέρα αὐτὴ οἱ Ἑβραῖοι τὴ γιορτάζουν ὡς σήμερα. Εἶναι τὸ Πάσχα τους καὶ κάθε χρόνο τὴν ἡμέρα αὐτὴ τρῶνε ἀρνὶ ψητὸ καθὼς καὶ ἄζυμα, γιὰ νὰ θυμοῦνται τὴν ἐξοδὸ τους ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο.

4. Οἱ Ἑβραῖοι φεύγουν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο

Μὲ τὴ δέκατη φοβερὴ πληγὴ ποὺ ἔριξε ὁ Θεὸς στοὺς Αἰγύπτιους, ὁ Φαραῶ κατατρόμαξε. Ἔστειλε λοιπὸν καὶ φώναξε τὸ Μωυσῆ καὶ τὸν Ἄαρὼν καὶ τοὺς εἶπε πὼς δέχεται νὰ πάρουν τοὺς Ἰσραηλίτες καὶ νὰ φύγουν τὴν ἴδια ἐκείνη νύχτα.

Ἄμεσως οἱ Ἰσραηλίτες μαζεύτηκαν ὅλοι ἄντρες, γυναῖκες καὶ παιδιά. Μπήκαν μπροστὰ οἱ πολεμιστές, ποῦ ἦταν ἑξακόσιες χιλιάδες καὶ ξεκίνησαν. Μὰ δὲν εἶχαν πολὺ προχωρήσει κι ὁ Φαραὼ μετάνιωσε γιατί τοὺς ἄφησε.

Στέλνει λοιπὸν πίσω τοὺς στρατὸ νὰ τοὺς κυνηγήσει καὶ νὰ τοὺς φέρη πάλι. Οἱ Ἰσραηλίτες εἶχαν φτάσει τῶρα μπροστὰ στὴν Ἐρυθρὰ θάλασσα. Κινδύνευαν νὰ πιαστοῦν ἀπὸ τοὺς Αἰγύπτιους κι ἄρχισαν νὰ χάνουν τὸ θάρρος τους. Μὰ ὁ Θεὸς δὲν τοὺς ἄφησε στὴ δύσκολη ἐκείνη στιγμή. Ἔδωσε ἐντολὴ στὸ Μωυσῆ νὰ χτυπήσει μὲ τὸ ραβδί του τὰ νερὰ τῆς θάλασσας. Μόλις ὁ Μωυσῆς ἔκαμε ὅ,τι τοῦ εἶπε ὁ Θεός, τὰ νερὰ χωρίστηκαν κι ἀνοίχτηκε δρόμος, ἀπ' ὅπου οἱ Ἰσραηλίτες πέρασαν ὅλοι ἀντίπερα. Πίσω τοὺς ὅμως μπήκαν στὸ στεγνὸ αὐτὸ δρόμο καὶ οἱ Αἰγύπτιοι καὶ τοὺς κυνηγοῦσαν. Μὰ τότε χτύπησε πάλι ὁ Μωυσῆς τὸ ραβδί του κι

εὐθύς κλείσθηκαν τὰ νερά κι ὅλος ὁ αἰγυπτιακὸς στρατὸς πνίγηκε. Χαρούμενοι τώρα οἱ Ἰσραηλίτες ποὺ σώθηκαν, δόξασαν τὸ Θεὸ γιὰ τὴν προστασία του.

5. Οἱ δέκα ἐντολές

Ἦστερα ἀπὸ τὴν Ἐρυθρὰ Θάλασσα οἱ Ἰσραηλίτες βρέθηκαν στὴν ἔρημο. Ἐκεῖ σώθηκαν ὅ,τι τροφὲς εἶχαν μαζί τους καὶ δὲν ἔβρισκαν πιά τίποτε νὰ φᾶνε. Ἄρχισαν τότε νὰ βασανίζονται ἀπὸ τὴν πείνα, νὰ στενοχωροῦνται καὶ νὰ παραπονοῦνται στὸ Μωυσῆ, ποὺ τοὺς εἶχε φέρεи ἐκεῖ, καὶ γύρευαν νὰ γυρίσουν πάλι στὴν Αἴγυπτο.

Ὁ Μωυσῆς στενοχωρήθηκε πολὺ, μὰ τότε ὁ Θεὸς ποὺ δὲν ἄφηνε ἀπὸ τὴν προστασία του τὸν Ἑβραϊκὸ λαό, ἔριξε ἀπὸ τὸν οὐρανὸ μιὰ γλυκιὰ καὶ θρεπτικὴ τροφή, τὸ μάννα, καὶ μαζί μ' αὐτὸ πολλὰ ὀρτύκια. Ἔτσι οἱ Ἰσραηλίτες σώθηκαν πάλι ἀπὸ τὴν πείνα καὶ πέρασαν πολὺν καιρὸ ἡσυχοὶ στὴν ἔρημο.

Μὰ σὲ λίγο βρέθηκαν σὲ μέρος ποὺ δὲν εἶχε καθόλου νερό. Ἄρχισαν τότε νὰ διψοῦν καὶ νὰ ὑποφέρουν πολὺ καὶ παραπονοιοῦνταν στὸ Μωυσῆ πὼς σώθηκαν ἀπὸ τοὺς Αἰγύπτιους καὶ ἤρθαν νὰ πεθάνουν στὴν ἔρημο.

Τότε ὁ Μωυσῆς προσευχήθηκε στὸ Θεὸ καὶ ζήτησε τὴ βοήθειά του. Ὁ Θεὸς τοῦ παράγγειλε νὰ χτυπήσῃ μὲ τὸ ραβδί του σ' ἓνα βράχο, στὸ βουνὸ Χωρήβ, κι εὐθύς θὰ βγῆ ἄφθονο νερό. Ἔτσι κι ἔγινε καὶ ὁ λαὸς γεμάτος εὐγνωμοσύνη ἤπιε ἀπὸ τὸ καθαρότατο νερό κι ἔσβησε τὴ δίψα του.

Τρεῖς μῆνες πέρασαν ἀπὸ τότε ποὺ οἱ Ἑβραῖοι βγήκαν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο. Εἶχαν φτάσει τώρα κοντὰ στὸ βουνὸ Σινά.

Ὁ Μωυσῆς ἀνέβηκε στὴν κορυφὴ τοῦ βουνοῦ αὐτοῦ

κι ἐκεῖ ἄκουσε τὴ φωνὴ τοῦ Θεοῦ, ποῦ τοῦ παράγγειλε νὰ κατεβῆ κάτω στους Ἰσραηλίτες καὶ νὰ τοὺς πῆ πῶς, ἂν θέλουν νὰ ἔχουν πάντοτε τὴν προστασία του, πρέπει νὰ τηροῦν δέκα ἐντολές ποῦ θὰ τοὺς δώση.

Ὅταν οἱ Ἰσραηλίτες ἄκουσαν αὐτὸ ἀπὸ τὸ Μωυσῆ, δέχτηκαν μὲ μεγάλη προθυμία νὰ συμμορφωθοῦν μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Τότε ὁ Μωυσῆς τοὺς διάταξε νὰ καθαριστοῦν καὶ νὰ νηστέψουν τρεῖς μέρες. Τὴν τρίτη μέρα τοὺς ὀδήγησε κοντὰ στὸ βουνὸ Σινᾶ, ποῦ ἡ κορυφή του ἦταν σκεπασμένη μὲ ἓνα μαῦρο σύννεφο.

Σὲ λίγο ἄρχισε ν' ἀστράφτη καὶ νὰ βροντᾶ κι ὅλο τὸ βουνὸ ἀντηχοῦσε ἀπὸ κρότους μὲ τύμπανα καὶ σάλπιγγες, ποῦ οἱ Ἑβραῖοι στάθηκαν ἐκστατικοί.

Τότε ἀκούστηκε ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ, ποῦ εἶπε τίς δέκα ἐντολές:

1. Ἐγὼ εἶμαι ὁ Θεὸς σας. Νὰ μὴ λατρεύετε ἄλλο Θεό, ἐκτὸς ἀπὸ μένα.
2. Νὰ μὴν προσκυνᾶτε ποτὲ εἰδῶλα.
3. Νὰ μὴν ὀρκίζεστε καὶ νὰ μὴν βάζετε τ' ὄνομα τοῦ Θεοῦ στὸ στόμα σας χωρὶς λόγο.
4. Ἐξὶ μέρες νὰ ἐργάζεστε καὶ τὴν ἑβδομὴ νὰ ξεκουράζεστε.

5. Νὰ σέβεστε καὶ νὰ τιμᾶτε τοὺς γονεῖς σας.
6. Νὰ μὴ σκοτῶνετε.
7. Νὰ μὴν προσβάλλετε κανενὸς τὴν τιμῆ.
8. Νὰ μὴν κλέβετε.
9. Νὰ μὴν πάρετε ποτὲ ψεύτικο ὄρκο.
10. Νὰ μὴν ἐπιθυμῆτε τὰ ξένα πράγματα.

6: Τὸ χρυσὸ μοσχάρι

Ὁ Μωσῆς ἔπειτα ἀνέβηκε πάλι στὸ βουνὸ Σινά. Ἐκεῖ ἔμεινε σαράντα μέρες, ἀκούοντας τοὺς λόγους τοῦ Θεοῦ.

Ἄργουσε νὰ κατεβῆ. Οἱ Ἑβραῖοι εἶπαν στὸν Ἀαρὼν πὼς ὁ Μωσῆς θὰ χάθηκε καὶ δὲν ἦταν ἀνάγκη πιά νὰ τὸν περιμένουν. Ζήτησαν λοιπὸν ἀπὸ αὐτὸν νὰ τοὺς φτιάξει ἓνα Θεὸ εἶδωλο, ὅπως ἤξεραν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο, γιὰ νὰ κάνουν σ' αὐτὸ τὴ λατρεία τους.

Ὁ Ἀαρὼν ἀναγκάστηκε νὰ δεχτῆ. Τοὺς διάταξε κι ἔφεραν ὅλοι τὰ χρυσά τους κοσμήματα καὶ μ' αὐτὰ ἔφτιαξε ἓνα χρυσὸ μοσχάρι. Τὸ ἔστησε σ' ἓνα μέρος ψηλὸ καὶ οἱ Ἑβραῖοι ἔρχονταν καὶ τὸ προσκυνοῦσαν.

Ὁ Μωσῆς ὅμως, στὶς σαράντα μέρες ἐπάνω, κατέβηκε ἀπὸ τὸ βουνὸ Σινά, κρατώντας δυὸ πέτρινες πλάκες, ὅπου τοῦ εἶχε δώσει ὁ Θεὸς τὶς δέκα ἐντολὲς χαραγμένες.

Καθώς εἶδε ὅμως τοὺς Ἰσραηλίτες νὰ προσκυνοῦν τὸ χρυσὸ μοσχάρι, τόσος θυμὸς τὸν ἐπιασε, ποὺ τοῦ ἔπεσαν οἱ πλάκες κι ἔσπασαν. Ἔπειτα προχώρησε, κατάστρεψε τὸ χρυσὸ μοσχάρι καὶ τιμώρησε αὐστηρὰ τὸ λαό, ποὺ ἄλλαξε τόσο εὐκόλα τὴν πίστη του.

Ἀνέβηκε τότε πάλι στὸ βουγὸ Σινὰ καὶ ζήτησε συγχώρεση ἀπὸ τὸ Θεὸ καὶ πῆρε δυὸ νέες πλάκες μὲ τις δέκα ἐντολές, ποὺ τις ἔβαλε μέσα σ' ἓνα κιβώτιο φτιαγμένο ἀπὸ πολύτιμο ξύλο, ποὺ ὀνομάστηκε Κιβωτὸς τῆς Διαθήκης. Τὴν Κιβωτὸ τῆς Διαθήκης τὴν ἔβαλε μέσα σὲ μιὰ σκηνή, ποὺ τὴν εἶπαν Σκηνὴ τοῦ Μαρτυρίου καὶ σ' αὐτὴν πρόσφερε θυσία στὸ Θεό.

Τὴν ἡμέρα αὐτή, ποὺ πῆραν οἱ Ἑβραῖοι τις δέκα ἐντολές, τὴ γιορτάζουν ἐφτὰ ἐβδομάδες μετὰ τὸ Πάσχα, τὴν Πεντηκοστὴ δηλαδή.

7. Ὁ θάνατος τοῦ Μωυσῆ

Ὅταν ὁ Μωυσῆς κατάλαβε τὸ θάνατό του, παρακάλεσε τὸ Θεὸ νὰ διορίσῃ ἀρχηγὸ στοὺς Ἑβραῖους.

Ὁ Θεὸς τότε ὄρισε τὸν Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ, ἄνθρωπο μὲ μυαλὸ καὶ ἀρετὴ καὶ διάταξε τὸ Μωυσῆ νὰ τὸν παρουσιάσῃ στοὺς Ἑβραῖους γι' ἀρχηγό τους.

Κατόπιν ὁ Μωυσῆς ἀνέβηκε στὴν κορυφὴ τοῦ βουνοῦ Φασγὰ καὶ εἶδε τὴ χώρα Χαναάν, ποὺ θὰ κατοικοῦσαν ὀριστικὰ οἱ Ἑβραῖοι, σύμφωνα μὲ τὴν ὑπόσχεση ποὺ τοὺς ἔδωσε ὁ Θεός.

Οἱ Ἑβραῖοι ἔθαψαν τὸ Μωυσῆ μὲ μεγάλες τιμὲς καὶ γιορτὲς στὴν κοιλάδα τοῦ Μωὰβ καὶ τὸν ἔκλαψαν τριάντα μέρες.

8. Ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ

Ὁ Μωυσῆς πέθανε πρὶν κατορθῶσαι νὰ φέρῃ τοὺς Ἰσραηλίτες στὴ Χαναάν. Τότε ἀνάλαβε νὰ τοὺς ὀδηγήσῃ ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ.

Ὅταν ὁ λαὸς προχωροῦσε, μπροστὰ πήγαιναν πάντοτε οἱ ἱερεῖς, κρατώντας τὴν ἱερὴ Κιβωτὸ μὲ τὶς πλάκες, ποὺ εἶχαν τὶς δέκα ἐντολές.

Ἐφτασαν κάποτε στὸν ποταμὸ Ἰορδάνη καὶ μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ ὅλος ὁ λαὸς πέρασε δίχως νὰ βραχῆ κανεῖς, γιατί κι ἐδῶ, ὅπως καὶ στὴν Ἐρυθρὰ θάλασσα, τὰ νερὰ χωρίστηκαν σὲ δυὸ καὶ ἄνοιξαν δρόμο νὰ διαβοῦν.

Ἐπειτα ἀπὸ τὸν Ἰορδάνη ποταμὸ οἱ Ἰσραηλίτες χρειάστηκαν νὰ πολεμήσουν μὲ διάφορους λαοὺς, ποὺ στάθηκαν ἐμπόδιο στὸ δρόμο τους. Οἱ λαοὶ αὐτοὶ εἶχαν πολιτείες μὲ ἰσχυρὰ τεῖχη καὶ πολεμιστὲς πολλοὺς. Ὅμως, μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ, οἱ Ἰσραηλίτες κατόρθωσαν νὰ τοὺς νικήσουν.

Ὅταν πολιορκήσαν τὴν ὀχυρωμένη πόλη Ἰεριχώ, ἕφτα μέρες ἔμειναν γύρω ἀπὸ τὰ τεῖχη της. Τὴν ἕβδομη μέρα οἱ ἱερεῖς σάλπισαν μὲ τὶς σάλπιγγες, ὁ λαὸς ἄφησε μεγάλη βοή καὶ τὰ τεῖχη τῆς πόλης ἔπεσαν μόνα τους.

Ἐπειτα ἔφτασαν σὲ μιὰ ἄλλη πόλη, τὴ Γαβαὼν, καὶ ἄρχισαν δυνατὴ μάχη μὲ τοὺς ἐχθρούς. Ἡ μάχη κράτησε ὡς τὸ βράδυ χωρὶς

νὰ νικήσουν καὶ τότε ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ παρακάλεσε το Θεὸ νὰ σταματήσει τὸν ἥλιο, ὥσπου νὰ τελειώσουν τὴ μάχη. Ἔτσι καὶ ἔγινε. Ὁ ἥλιος στάθηκε καὶ οἱ Ἑβραῖοι νίκησαν τοὺς ἐχθροὺς καὶ κυρίεψαν τὴ Γαβαὼν.

Τέλος, ἦρθε ἡ εὐλογημένη μέρα, ποὺ οἱ Ἰσραηλίτες ἔφτασαν πιά στὴν ποθητὴ Χαναὰν, ἀφοῦ πέρασαν 40 ὀλόκληρα χρόνια ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ βγῆκαν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο.

Ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ μοίρασε τὴ Χαναὰν στὶς 12 φυλὲς τῶν Ἰσραηλιτῶν. Τοὺς διοίκησε μὲ τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ καὶ πέθανε σὲ βαθιὰ γεράματα.

ΜΕΡΟΣ Δ΄

ΟΙ ΚΡΙΤΕΣ

1. Ὁ Γεδεών

Ἐφοῦ πέθανε ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ, κυβέρνησαν τοὺς Ἰσραηλίτες δυνατοὶ καὶ εὐσεβεῖς ἄντρες, ποὺ λέγονταν κριτές. Οἱ πιὸ σπουδαῖοι ἀπ' αὐτοὺς ἦταν ὁ Γεδεών, ὁ Σαμψών, ὁ Ἥλι καὶ ὁ Σαμουήλ.

Ὁ Γεδεών πήρε τριάντα χιλιάδες πολεμιστὲς Ἰσραηλίτες καὶ πήγε νὰ πολεμήσῃ τοὺς ἐχθρούς, τοὺς Μαδιανίτες. Κατὰ διαταγὴ τοῦ Θεοῦ, ἀπὸ τὶς τριάντα αὐτὲς χιλιάδες διάλεξε μόνο τριακόσιους καὶ παράγγειλε νὰ πάρουν ἀπὸ μιὰ στάμνα ἄδεια καὶ μέσα ἐκεῖ νὰ ἔχουν μιὰ ἀναμμένη λαμπάδα καὶ νὰ εἶναι ἔτοιμοι γιὰ τὴν ἐπίθεση.

Τὴ νύχτα λοιπόν, μόλις ἔδωσε ὁ Γεδεών τὸ σύνθημα, οἱ 300 αὐτοὶ ἔσπασαν τὶς στά-

μνες καί, κρατώντας τις άναμμένες λαμπάδες με τὸ ἓνα χέρι καί σαλπίζοντας με τὸ ἄλλο, ἔπασαν ἑπάνω στὸν ἔχθρο. Οἱ Μαδιανίτες, ποὺ εἶδαν τις λαμπάδες κι ἄκουσαν τὴ βοή, τόσο τρόμαξαν ποὺ ἄρχισαν νὰ φεύγουν, γιὰ νὰ σωθοῦν.

Ὁ Γεδεὼν τότε με ὄλο του τὸ στρατὸ τοὺς κυνήγησε καὶ τοὺς κατάστρεψε.

2. Ὁ Σαμψών

Πέρασαν πολλὰ χρόνια καὶ οἱ Ἰσραηλίτες ἄρχισαν νὰ ξεχνοῦν τὸ Θεὸ τους. Ἐπασαν στὶς ἁμαρτίες καὶ στὶς κακὲς πράξεις, ὥσπου μιὰ μέρα οἱ ἔχθροί τους, οἱ Φιλισταῖοι, τοὺς χτύπησαν με στρατὸ καὶ τοὺς νίκησαν. Τότε τοὺς ἔκαμαν σκλάβους τους κι ἔμειναν στὴ σκλαβιά 40 ὀλόκληρα χρόνια. Μέσα στα βάσανα τῆς σκλαβιάς οἱ Ἰσραηλίτες θυμήθηκαν καὶ πάλι τὸ Θεὸ καὶ μετάνιωσαν.

Τότε ὁ Θεὸς τοὺς ἔστειλε ἓνα πολὺ δυνατὸν ἄντρα, τὸ Σαμψών, ποὺ στάθηκε προστατῆς, καὶ κριτῆς τους, ἓνας ἥρωας τῶν Ἑβραίων, ὅπως στοὺς Ἕλληνες ὁ Ἡρακλῆς.

Ὁ Σαμψών ἔγινε ὁ τρόμος κι ὁ φόβος τῶν Φιλισταίων ἐξ αἰτίας τῆς ὑπερφυσικῆς του δυνάμεως. Κάποτε, πηγαίνοντας με μιὰ συντροφιά ἀπὸ ἓναν τόπο σὲ ἄλλον, βρέθηκε ἐμπρὸς σ' ἓνα φοβερὸ λιοντάρι. Ἐνῶ ὄλοι

κατατρόμαξαν, αὐτὸς μὲ μεγάλη ψυχραιμία χύθηκε ἀπάνω στὸ θεριὸ καὶ τὸ ἔσκισε στὰ δυὸ σὰ νὰ ἦταν ἓνα νεογέννητο κατσικάκι. Τὰ ἔβαλε καὶ μὲ τοὺς Φιλισταίους, ἀρχίζοντας πρῶτα πρῶτα νὰ καταστρέφῃ τοὺς ἀγρούς καὶ τὰ σπαρτά τους. Αὐτοὶ κάποτε κατόρθωσαν νὰ τὸν πιάσουν καὶ νὰ τὸν φυλακίσουν. Ὁμως ὁ Σαμψὼν ἔσπασε τὰ σιδερένια δεσμά του σὰ νὰ ἦταν κλωστὲς κι ἐλευθερώθηκε. Τότε οἱ Φιλισταῖοι ἔβαλαν μιὰ γυναίκα, ποὺ λεγόταν Δαλιδά, ν' ἀνακαλύψῃ ποῦ ἦταν αὐτὴ ἡ μεγάλη δύναμη τοῦ Σαμψὼν. Αὐτὴ κατόρθωσε νὰ μάθῃ πῶς ἦταν στὰ μακριὰ μαλλιά του. Τὸν ἀποκοίμισε λοιπὸν καὶ τοῦ τὰ ἔκοψε μὲ τὸ ψαλίδι. Ὑστερα τὸν παράδωσε στοὺς Φιλισταίους κι αὐτοὶ τὸν ἔριξαν στὴ φυλακὴ.

Μιὰ μέρα ποῦ ἦταν σ' ἓνα πελώριο ναὸ τους πάνω ἀπὸ 3 χιλιάδες Φιλισταῖοι, γιὰ νὰ γιορτάσουν κάποια γιορτὴ, θέλησαν νὰ φέρουν ἐκεῖ καὶ τὸ Σαμψὼν, γιὰ νὰ τὸν περιπαίξουν.

Ὁ Σαμψὼν τότε, ποῦ στὸ μεταξύ εἶχαν μεγαλώσει τὰ μαλλιά του, καὶ εἶχε ξανάβρει τὴ δύναμή του, προσευχήθηκε στὸ Θεὸ νὰ τὸν βοηθήσῃ νὰ τιμωρήσῃ τοὺς ἐχθρούς του. Ἐπιασε ὕστερα τὶς δυὸ κολόνες, ποῦ στήριζαν τὸ οἰκοδόμημα, καὶ μὲ τὰ δυνατὰ του χέρια τὶς ἔριξε κάτω λέγοντας: « Ἀποθανέτω ἡ ψυχὴ μου μετὰ τῶν ἄλλοφύλων », κι εὐθύς ὅλο τὸ οἰκοδόμημα ἔπεσε καὶ πλάκωσε τοὺς Φιλισταίους ὅλους.

3. Ὁ Ἡλὶ

Ἐπειτα ἀπὸ τὸ Σαμψὼν ἐγίνε κριτὴς στοὺς Ἑβραίους ὁ Ἡλὶ. Ὁ Ἡλὶ ἦταν πάρα πολὺ εὐσεβὴς, ἀλλὰ δυστυχῶς εἶχε παιδιὰ, ποῦ δὲν ἔδιναν καμιὰ σημασίαν στὶς ἐντολὰς

του Θεού και φέρονταν πολύ άσχημα σ' όλους.

Τότε ο Θεός έδωσε στον Ήλι αύστηρή έντολή νά διορθώση τὰ παιδιά του και νά τὰ φέρη πάλι στον ίσιο δρόμο. "Ομως ο Ήλι, έπειδή άγαποῦσε ύπερβολικά τὰ παιδιά του, δέν τὰ τιμωροῦσε κι έτσι αὐτὰ έμεναν πάντα άδιόρθωτα.

Τότε ο Θεός θύμωσε με τον Ήλι και τιμώρησε και τὰ παιδιά του και τον ίδιον. Σε μιὰ μάχη δηλαδή που έκαμαν οί Ίσραηλίτες με τους Φιλισταίους σκοτώθηκαν και τὰ δυο παιδιά του Ήλι την ίδια μέρα. Κι όχι μόνον αὐτό αλλά έπεσε και ή ιερή κιβωτός στα χέρια των έχθρων. Καθώς τ' άκουσε αὐτό ο Ήλι, συγκλονίστηκε τόσο πολύ, που έπεσε από τὸ θρόνο του νεκρός.

4. Ὁ Σαμουήλ

Τελευταίος κριτής υπήρξε ο Σαμουήλ. Τὸ Σαμουήλ από μικρὸ παιδί τὸν εἶχε ο Ήλι στὸ ναὸ και τὸν σπούδασε και τὸν ανάθρεψε. Ήταν πάρα πολύ εὐσεβής και φρόνιμος και γι' αὐτὸ κυβέρνησε με σοφία και σύνεση εἴκοσι χρόνια τὸν Ίσραηλιτικὸ λαό. Αὐτὸς νίκησε και τοὺς Φιλισταίους και

λευτέρωσε ἀπ' αὐτοὺς τοὺς Ἑβραίους.

Ὅταν γέρασε πολὺ, ἄφησε νὰ κυβερνήσουν σὰν κριτὲς οἱ δύο γιοὶ του. Μὰ ἐπειδὴ αὐτοὶ δὲ στάθηκαν ἱκανοὶ σ' αὐτό, ὁ λαὸς ζήτησε ἀπὸ τὸ Σαμουὴλ νὰ τοὺς δώσει τώρα βασιλιά, καθὼς εἶχαν καὶ τὰ ἄλλα ἔθνη. Ὁ Σαμουὴλ ἀναγκάστηκε νὰ δεχτῆ. Βρῆκε λοιπὸν γιὰ πιὸ κατάλληλο βασιλιά τὸ Σαούλ, ποὺ ἔγινε ὁ πρῶτος βασιλιάς στοὺς Ἰσραηλίτες.

5. Ἡ Ροὺθ

Στὸν καιρὸ ποὺ κυβερνοῦσαν τοὺς Ἑβραίους οἱ κριτὲς, ἔπεσε μεγάλη δυστυχία στὸν τόπο. Τότε πολλοὶ ἀναγκάζονταν νὰ φεύγουν ἀπὸ τὴν πατρίδα τους καὶ νὰ πηγαίνουν σὲ ξένους τόπους, γιὰ νὰ βρῖσκουν ἐργασία καὶ ψωμὶ νὰ ζήσουν. Ἕνας ἀπ' αὐτοὺς ἦταν καὶ ὁ Ἑλιμέλεχ.

Ὁ Ἑλιμέλεχ πῆρε τὴ γυναῖκα του, τὴ Νωεμὶν, καὶ τὰ δυὸ του ἀγόρια καὶ πῆγε σὲ μιὰ χώρα, ποὺ λεγόταν Μωάβ.

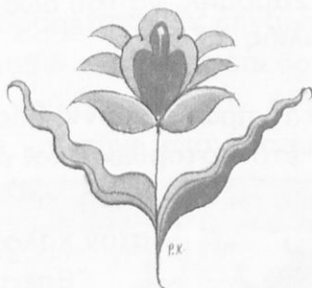
Ἐκεῖ, ἔπειτα ἀπὸ λίγα χρόνια, ὁ Ἑλιμέλεχ πέθανε. Ἡ χήρα Νωεμὶν πάντρεψε τὰ δυὸ της παιδιὰ καὶ τοὺς ἔδωσε γυναῖκες ἀπὸ τὸν ξένο τόπο. Στὸν ἕναν ἔδωσε τὴν Ὀρφὰ καὶ στὸν ἄλλο τὴ Ροὺθ. Μὰ πέρασε λίγος καιρὸς καὶ οἱ δυὸ γιοὶ τῆς δύστηνης Νωεμὶν πέθαναν κι αὐτοί. Τότε ἡ Νωεμὶν ἀποφάσισε νὰ γυρίσῃ πίσω στὸν τόπο της.

Ἡ νύφη της ἡ Ὀρφὰ ἔμεινε στοὺς δικούς της. Ἡ Ροὺθ ὁμῶς δὲν ἠθελε ν' ἀφήσῃ τὴν πεθερὰ της μοναχῆ. Τῆς εἶπε πὼς εἶχε ὑποχρέωση νὰ πάῃ κοντά της, γιὰτὶ ἔπρεπε νὰ τὴ βοηθῆ καὶ νὰ ἐργάζεται γι' αὐτὴν, ποὺ ἦταν γριά καὶ μοναχῆ. Ἔτσι λοιπὸν ἡ Νωεμὶν ἀναγκάστηκε νὰ δεχτῆ καὶ οἱ δυὸ μαζὶ γύρισαν στὴν πατρίδα τῆς Νωεμὶν.

Ἐκεῖ, ὅταν ἔφτασαν, ἦταν θέρος κι εὐτυχῶς ὑπῆρχε

ἐργασία. Πῆγε λοιπὸν ἡ Ροῦθ καὶ ζήτησε νὰ ἐργαστῇ ἰστὸν ἀγρὸ ἑνὸς πλούσιου κτηματία, τοῦ Βοὸζ. Ὁ Βοὸζ τόσο ἐξετίμησε τὴν καλὴ κόρη γιὰ τὴ διαγωγή της, ποὺ τὴν ἔκανε γυναίκα του.

Ἐπόγονος τοῦ Βοὸζ καὶ τῆς Ροῦθ ἦταν ὁ Δαβίδ, ποὺ ἔγινε βασιλιάς τῶν Ἑβραίων, κι ἀπὸ τὴ γενιά του γεννήθηκε ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός.

ΜΕΡΟΣ Ε΄

ΟΙ ΒΑΣΙΛΕΙΣ ΤΩΝ ΕΒΡΑΙΩΝ

1. Ὁ Σαούλ

Εἶδαμε πῶς ὁ Ἰσραηλιτικός λαὸς ζήτησε ἀπὸ τὸν τελευταῖο κριτῆ, τὸ Σαμουὴλ, νὰ τοῦ δώσῃ βασιλιά, κι ἔτσι ἔγινε πρῶτος βασιλιάς ὁ Σαούλ.

Ὁ Σαούλ στὰ πρῶτα χρόνια βασίλευε μὲ εὐσέβεια καὶ δικαιοσύνη κι ἔτσι κατόρθωσε καὶ τοὺς ἐχθροὺς νὰ νικήσῃ καὶ τὸ λαὸ νὰ κρατῆ στὸν καλὸ δρόμο.

Ἐπειτα ὅμως ἄρχισε νὰ περηφανεύεται καὶ νὰ μὴ κάνῃ φρόνιμες πράξεις. Τοῦ κάκου ὁ Σαμουὴλ προσπάθησε μὲ τὶς συμβουλές του νὰ τοῦ δείξῃ τὸ σωστὸ δρόμο τοῦ Θεοῦ.

Γι' αὐτὸ ὁ Σαούλ τιμωρήθηκε. Ἡ ψυχὴ του ἔπεσε σὲ ἀθυμία καὶ τίποτα δὲν τοῦ ἔφερνε γαλήνη. Τότε σκέφτηκαν στὸ παλάτι νὰ τοῦ φέ-

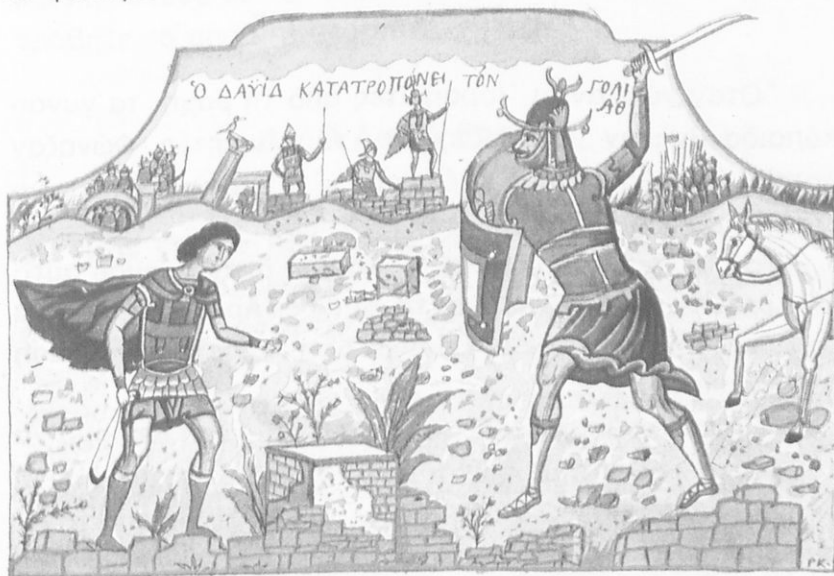

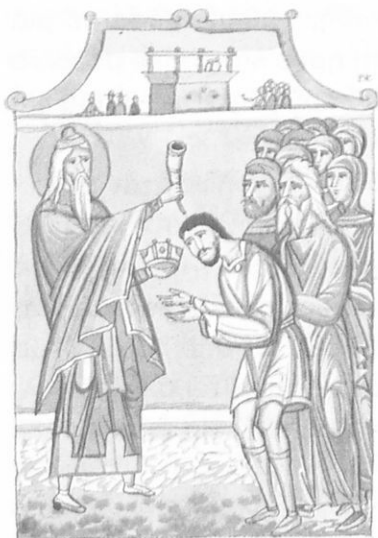
ρουν τὸ Δαβίδ, ποὺ ἦταν βοσκὸς κι ἐπαιζε ὠραία κιθάρα, νὰ διασκεδάξῃ τὸ βασιλιὰ μὲ τὴ μουσικὴ του.

2. Δαβίδ καὶ Γολιάθ

Ὁ Δαβίδ δὲν ἦταν μόνον καλὸς μουσικὸς, ἀλλὰ εἶχε καὶ γενναία καρδιά. Μιά μέρα ποὺ οἱ Φιλισταῖοι ἦρθαν μὲ στρατὸ νὰ κάμουν μάχη μὲ τοὺς Ἰσραηλίτες, βγήκε ἕνας γίγαντας Φιλισταῖος, ποὺ λεγόταν Γολιάθ, καὶ καλοῦσε ὅποιον Ἰσραηλίτη εἶχε θάρρος νὰ μονομαχήσῃ μαζί του. Κι ἔλεγε πῶς ὅποιος ἀπὸ τοὺς δυὸ νικοῦσε, ἐκείνου κι ὁ στρατὸς νὰ λογαριαζόταν νικητὴς. Στὴν πρόσκληση αὐτὴ τοῦ τρομεροῦ Γολιάθ κανένας Ἰσραηλίτης δὲν ἔβγαινε.

Τότε ἦρθε ὁ Δαβίδ στὸ στρατόπεδο, νὰ φέρῃ τροφὲς γιὰ τ' ἀδέρφια του ποὺ πολεμοῦσαν. Εἶδε λοιπὸν κι αὐτὸς τὸ φοβερὸ Γολιάθ καὶ πῆγε στὸν βασιλιὰ Σαοῦλ νὰ τὸν

ψάλλονται στήν Ἐκκλησία μας καὶ δοξολογοῦν τὸ Θεό. Εἶναι τὸ Ψαλτήρι, ὅπως τὸ λέμε. Ὁ Δαβὶδ ὅμως ἔκαμε ἓνα φοβερὸ ἀμάρτημα, ποῦ γι' αὐτὸ πολὺ μετάνιωσε ὕστερα καὶ ζήτησε συγχώρηση ἀπὸ τὸ Θεό.

5. Ὁ Ἀβεσαλὼμ

Ὁ Δαβὶδ εἶχε καὶ ἓνα γιὸ μὲ τ' ὄνομα Ἀβεσαλὼμ.

Ὁ Ἀβεσαλὼμ ἦταν ἓνα πολὺ ζωηρὸ καὶ ἄταχτο παιδί καὶ δὲν ἄκουε τὸν πατέρα του.

Ὅταν μεγάλωσε, ἔκαμε ἀνταρσία, θέλοντας νὰ διώξη τὸ γερο - Δαβὶδ ἀπὸ τὸ θρόνο καὶ νὰ βασιλέψη αὐτός.

Τότε ὁ Δαβὶδ μὲ μεγάλη του λύπη ἀναγκάστηκε νὰ στείλῃ τὸ στρατὸ νὰ καταδιώξη τὸν Ἀβεσαλὼμ. Ἔδωσε ὅμως ἐντολὴ νὰ τὸν πιάσουν, χωρὶς νὰ τοῦ κάμουν κανένα κακό.

Ὁ στρατὸς χτύπησε τοὺς στασιαστὲς, τοὺς νίκησε καὶ τοὺς ἔτρεψε σὲ φυγὴ. Ὁ Ἀβεσαλὼμ καθάλλησε ἓνα μουλάρι ποῦ βρῆκε κι ἔτρεχε κι αὐτὸς νὰ σωθῆ. Περνώντας ὅμως κάτω ἀπὸ ἓνα δέντρο, τὰ μακριὰ μαλλιά του πιάστηκαν στὰ κλαδιὰ τοῦ δέντρου καὶ καθὼς τὸ ζῶο πέρασε μὲ ὄρμῃ κι ἔφυγε, ὁ Ἀβεσαλὼμ ἔμεινε κρεμασμένος. Τότε ἦρθαν οἱ στρατιῶτες, ποῦ τὸν κυνηγοῦσαν καί, ξεχνώντας τὴ διαταγὴ τοῦ Δαβὶδ, τὸν σκότωσαν.

Ὅταν ὁ Δαβὶδ ἔμαθε πὼς σκοτώθηκε ὁ γιός του, με-

γάλη λύπη τὸν ἔπιασε καὶ κλαίοντας φώναζε: « Ἀβεσαλώμ, παιδί μου Ἀβεσαλώμ, γιατί νὰ μὴν πεθάνω ἐγὼ γιὰ σένα; ».

6. Ὁ Σολομών

Ὅταν πέθανε ὁ Δαβίδ, ἀνέβηκε στὸ θρόνο ὁ γιός του Σολομών. Ὁ Σολομών ἦταν τόσο ἐνάρετος, σοφὸς καὶ εὐσεβής, ὥστε ὁ Θεὸς τοῦ εἶπε νὰ ζητήσῃ ὅ,τι ἐπιθυμεῖ ἀπ' αὐτὸν καὶ θὰ τὸ λάβῃ. Τότε ὁ Σολομών ζήτησε ἀπὸ τὸ Θεὸ νὰ τοῦ δώσῃ φρόνηση καὶ δικαιοσύνη, γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ κυβερνήσῃ καλὰ τὸ λαὸ του. Ὁ Θεὸς ἀποκρίθηκε πὼς καὶ σοφία πολλὴ τοῦ ἔδωσε μὰ καὶ πλοῦτη πολλὰ θὰ τοῦ δώσῃ καὶ δόξα μεγάλη καὶ πολλὰ χρόνια θὰ ζήσῃ.

Πραγματικὰ ὁ Σολομών ἔζησε πολλὰ χρόνια, ἔκαμε ἀξιόλογα εἰρηνικὰ ἔργα, ἀπόχτησε πολλὰ πλοῦτη καὶ κυβέρνησε μὲ μεγάλη σοφία. Ἐνα δεῖγμα τῆς σοφίας του εἶναι καὶ τὸ παρακάτω περιστατικό:

Ἦταν δύο γυναῖκες, ποὺ εἶχαν γεννήσει τὴν ἴδια μέρα ἀπὸ ἓνα παιδί κι ἔμεναν στὸ ἴδιο σπίτι. Τὴ νύχτα, καθὼς κοιμόνταν, ἢ μιὰ ἀπ' αὐτές, χωρὶς νὰ τὸ νιώσῃ, ἔπεσε πάνω στὸ παιδί της καὶ τὸ δυστυχισμένο μικρὸ πέθανε. Ὅταν ξύπνησε ἡ μητέρα του καὶ τὸ εἶδε, τὸ πῆρε εὐθύς καὶ τὸ ἔβαλε στὴ θέση τῆς ἄλλης γυναίκας κι αὐτὴ πῆρε τὸ ζωντανὸ παιδί ἐκείνης.

Τὸ πρωὶ ποὺ σηκώθηκαν καὶ οἱ δυὸ ἄρχισαν νὰ φιλονικοῦν, λέγοντας κάθε μιὰ πὼς τὸ ζωντανὸ παιδί ἦταν δικό της. Τέλος, ἀποφάσισαν νὰ παρουσιαστοῦν στὸ βασιλιά νὰ λύσῃ ἐκεῖνος τὴ διαφορά τους. Ὁ Σολομών δὲ χρειάστηκε πολὺ, γιὰ νὰ βρῆ τὴ δίκαιη λύση σ' ἓνα ζήτημα τόσο δύσκολο. Διάταξε τὸ στρατιώτῃ νὰ πάρῃ τὸ ζωντανὸ παιδί καὶ μὲ

τὸ σπαθί του νὰ τὸ κόψῃ στὰ δύο καὶ νὰ δώσῃ ἀπὸ μισὸ σὲ κάθε μιὰ γυναίκα.

Καθὼς τ' ἄκουσε αὐτὸ ἡ πραγματικὴ μητέρα τοῦ παιδιοῦ, ἔβαλε δυνατὴ φωνὴ καὶ παρακάλεσε τὸ βασιλιὰ νὰ μὴ γίνῃ αὐτὸ καὶ νὰ δώσουν τὸ παιδὶ καλύτερα στὴν ἄλλῃ γυναίκα. Τότε ὁ Σολομὼν κατάλαβε πὼς αὐτὴ ἦταν ἡ πραγματικὴ μητέρα τοῦ παιδιοῦ καὶ διάταξε νὰ δώσουν σ' αὐτὴ τὸ παιδί.

Ὁ Σολομὼν ἔχτισε κι ἓνα μεγαλόπρεπο ναὸ στὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ μετᾶφερε ἐκεῖ τὴν Κιβωτὸ τῆς Διαθήκης ἀπὸ τὴ σκηνὴ πού εἶχε φτιάξει ὁ πατέρας του.

Ὁ Σολομὼν ἔχτισε κι ἓνα μεγαλόπρεπο ναὸ στὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ μετᾶφερε ἐκεῖ τὴν Κιβωτὸ τῆς Διαθήκης ἀπὸ τὴ σκηνὴ πού εἶχε φτιάξει ὁ πατέρας του.

7. Ὁ Ροβοὰμ καὶ ὁ Ἱεροβοὰμ

Ὅταν πέθανε ὁ Σολομὼν, ἔγινε βασιλιὰς ὁ γιὸς του Ροβοὰμ. Ἐπειδὴ ὅμως αὐτὸς φερνόταν ἀπάνθρωπα, ὁ Ἰσραηλιτικὸς λαὸς τὸν ἀποκήρυξε, ἐκτὸς ἀπὸ τὶς δυὸ φυλὲς τοῦ Ἰούδα καὶ τοῦ Βενιαμίν, πού ἔμειναν μ' αὐτόν. Οἱ ἄλλες δέκα φυλὲς ἔκαμαν ἄλλον βασιλιὰ, τὸν Ἱεροβοὰμ, πού ἦταν στρατηγὸς τοῦ Σολομῶντα.

Ἔτσι τὸ βασίλειο τῶν Ἑβραίων χωρίστηκε σὲ δυὸ βασίλεια, πού τὸ ἓνα μὲ τὸ Ροβοὰμ ὀνομάστηκε βασίλειο τοῦ Ἰούδα, ἐνῶ τὸ ἄλλο μὲ τὸν Ἱεροβοὰμ ὀνομάστηκε βασίλειο τοῦ Ἰσραὴλ. Τὸ ἓνα εἶχε πρωτεύουσα τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ τὸ ἄλλο τὴ Σαμάρεια.

8. Ἡ διάλυση τοῦ βασιλείου τῶν Ἑβραίων

Ἐκ τῶν καιρῶν ποὺ ὁ Ἰσραηλιτικὸς λαὸς διαιρέθηκε σὲ δύο βασίλεια, ἔπεσε στὴν ἁμαρτία. Λησμόνησαν τὶς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ καὶ ἔκαναν κάθε εἶδους κακὰς πράξεις. Τότε παρουσιάζονταν κάθε τόσο διάφοροι ἀπεσταλμένοι τοῦ Θεοῦ εὐσεβεῖς καὶ ἐνάρετοι ἄνθρωποι, ποὺ προσπάθησαν νὰ ξαναφέρουν μὲ τὶς συμβουλές τους τὸ λαὸ στὸν ἴσιον δρόμον, μὰ δὲν τὸ κατόρθωναν.

Οἱ Ἑβραῖοι, ἀντὶ νὰ διορθῶνται, γίνονταν ὅλο καὶ περισσότερο ἀσεβεῖς. Τότε ἔπεσαν ἐπάνω τους οἱ ἐχθροὶ τους καὶ τοὺς κυρίεψαν. Τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραὴλ τὸ κυρίεψαν οἱ Ἀσσύριοι, ποὺ εἶχαν βασιλιά τους τὸν Σαλμανάσσαρ.

Τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα τὸ κυρίεψαν οἱ Βαβυλώνιοι, ποὺ βασιλιάς τους ἦταν ὁ Ναβουχοδονόσορας.

Τότε ἡ ὡραία Ἱερουσαλήμ καταστράφηκε ἐντελῶς μὲ τὸ μεγαλοπρεπὴ ναὸν τοῦ Σολομώντα. Ὅλοι οἱ κάτοικοι πιάστηκαν αἰχμάλωτοι καθὼς καὶ ὁ τότε βασιλιάς τοῦ Ἰούδα, ὁ Ἰωακείμ, καὶ μεταφέρθηκαν στὴ Βαβυλῶνα.

ΜΕΡΟΣ ΣΤ΄

ΟΙ ΠΡΟΦΗΤΕΣ

1. Ὁ Ἡλίας

Ὁ προφήτης Ἡλίας παρουσιάστηκε τὴν ἐποχή, ποὺ βασιλεύεε στοὺς Ἰσραηλίτες ἕνας βασιλιάς ἀσεβῆς. Αὐτὸς εἶχε παρὰτήσει ὀλωσδιόλου τὴ θρησκεία τῶν προγόνων του καὶ πίστευε τὰ εἴδωλα. Λάτρευε λοιπὸν ἕνα εἶδωλο, ποὺ λεγόταν Βάαλ.

Ὁ προφήτης Ἡλίας εἶχε τραβηχτῆ στὴν ἐρημιὰ καὶ καθόταν κοντὰ σ' ἕνα ξεροπόταμο. Ἐκεῖ ὁ Θεὸς τοῦ ἔστελνε τὴν τροφή του μ' ἕναν ἄγγελο καὶ τοῦ παράγγελλε νὰ μὴ παύη νὰ συμβουλευῆ τοὺς παραστρατημένους Ἰσραηλίτες καὶ νὰ τοὺς δείχνη τὴν ἀληθινὴ πίστη.

Μιὰ μέρα παρουσιάστηκε ὁ Ἡλίας στὸ βασιλιά τὸν Ἀχαάβ καὶ τοῦ εἶπε, ἂν θέλῃ, νὰ δοκιμάσουν ποιὸς εἶναι ὁ ἀληθινὸς Θεός, ὁ Θεὸς τῶν πατέρων του ἢ ὁ Βάαλ. Εἶπε λοιπὸν νὰ μαζευτοῦν σ' ἕνα μέρος καὶ οἱ 450 ἱερεῖς τοῦ

Βάαλ και νὰ φέρουν και δυὸ βόδια. Νὰ σφάξουν τὰ ζῶα και νὰ τὰβάλουν τὸ καθένα πάνω σὲ χωριστὸ σωρὸ ἀπὸ ξύλα. Ἐπειτα νὰ παρακαλέσουν και οἱ 450 ἱερεῖς τὸ Θεὸ τους τὸ Βάαλ ν' ἀνάψη τὰ ξύλα και νὰ παρακαλέση και ὁ Ἡλίας μόνος τὸ Θεὸ νὰ τὰ ἀνάψη. Ἐκεῖνος ποὺ θὰ τ' ἀνάψη θὰ εἶναι ἀληθινὸς Θεός. Ὁ Ἀχαάβ δέχτηκε.

Ὅταν λοιπὸν ἔκαμαν τὴν ἐτοιμασία ὅλη, ἄρχισαν οἱ 450 ἱερεῖς τοῦ Βάαλ νὰ προσεύχωνται στὸ Θεὸ τους ν' ἀνάψη τὰ ξύλα. Ὅμως ἕως τὸ μεσημέρι τίποτε δὲν ἔγινε. Τότε προσευχήθηκε κι ὁ Ἡλίας κι εὐθύς τὰ ξύλα τοῦ σωροῦ του ἄναψαν. Κι ἄλλα πολλὰ θαύματα ἔκαμε ὁ Ἡλίας, δείχνοντας τὴ δύναμη τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ και τέλος πέταξε ψηλὰ μέσα σὲ φωτεινὴ νεφέλη. Ἐγινε δηλαδὴ ἀνάληψη τοῦ προφήτη στους οὐρανοὺς.

Ὁ προφήτης Ἡλίας ἐορτάζεται ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία μας στὶς 20 Ἰουλίου και πολλὰ ἐκκλησιάκια πάνω στὶς κορφὲς τῶν βουνῶν εἶναι ἀφιερωμένα στὴ μνήμη του.

2. Ὁ Ἡσαΐας

Ὁ προφήτης Ἡσαΐας στάθηκε ὁ μεγαλύτερος ἀπὸ ὅλους τοὺς προφήτες. Μάλωνε μὲ μεγάλη αὐστηρότητα τοὺς Ἰσραηλίτες, ποὺ στὸν καιρὸ του εἶχαν φτάσει στὸ χειρότερο σημεῖο τῆς διαφθορᾶς. Τοὺς δίδασκε και τοὺς συμβούλευε ἀκούραστα. Τοὺς ἔλεγε νὰ ξαναγουρῖσουν στὴν παλιὰ και ἀληθινὴ λατρεία τοῦ Θεοῦ, νὰ ζοῦνε μὲ

ἀρετή και νά ἀγαπιοῦνται μεταξύ τους.

Δὲ φοβόταν τοὺς δυνατοὺς οὔτε κι αὐτὸν τὸν τότε βασιλιά, τὸ Μανασσῆ, ποὺ εἶχε ὀλωσδιόλου φύγει ἀπὸ τὶς ἐντολὲς τῆς ἱερῆς Διαθήκης. Κι αὐτὸν τὸν κατάκρινε μὲ θάρρος. Γι' αὐτὸ κι ὁ βασιλιάς αὐτός, γεμάτος μανία ἐναντίον του, ἔδωσε διαταγὴ και σκότωσαν μὲ βασανιστήρια τὸν προφήτη Ἴησαΐα.

Ὁ Ἰησαΐας κήρυξε σπουδαῖες και θαυμαστὲς προφητεῖες, ποὺ ὅλες βγήκαν ἀληθινές. Αὐτὸς εἶπε πὼς ἡ Ἰερουσαλὴμ θὰ καταστρεφόταν και ὁ λαὸς θὰ γινόταν αἰχμάλωτος στὴ Βαβυλώνα. Αὐτὸς προφήτεψε και γιὰ τὴ σταύρωση και τὴν ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ.

3. Ὁ Ἰερεμίας

Μετὰ τὸν Ἰησαΐα μεγάλος προφήτης παρουσιάστηκε ὁ Ἰερεμίας. Ὅπως και οἱ ἄλλοι προφήτες, τὸ ἴδιο κι αὐτὸς κατάκρινε μὲ μεγάλο θάρρος τοὺς ἀσεβεῖς και τοὺς πρόλεγε τὰ παθήματα, ποὺ ἔμελλε νά πάθῃ τὸ Ἰσραηλιτικὸ ἔθνος. Μὰ ὅπως τοὺς ἄλλους ἔτσι κι αὐτὸν ὄχι μόνο κανεῖς

δὲν τὸν ἄκουε, ἀλλὰ καὶ τὸν καταδίωξαν καὶ πολλὰς πίκρες καὶ βάσανα τὸν πότισαν. Τέλος ὁ βασιλιάς Σεδεκίας τὸν ἔριξε στὴ φυλακὴ.

Στὴ φυλακὴ ἦταν ὁ Ἱερεμίας, ὅταν ὁ βασιλιάς τῆς Βαβυλώνας, ὁ Ναβουχοδονόσορας, κυρίεψε τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ τὴν κατάστρεψε, ἀκριβῶς ὅπως τὸ εἶχε προφητέψει ὁ προφήτης. Ὁ Ναβουχοδονόσορας τὸν ἔβγαλε ἀπὸ τὴ φυλακὴ, τοῦ χάρισε τὴν ἐλευθερίαν του καὶ τοῦ ἔδωσε πολλὰς τιμὰς.

Ὁ Ἱερεμίας τόση θλίψη δοκίμασε γιὰ τὴν καταστροφὴ τοῦ λαοῦ του, ποὺ ἔγραψε ἕνα θρηνητικὸ ποίημα, ὅπου ἡ θλίψη του φέρνει μεγάλη συγκίνηση. Αὐτὸ λέγεται «Θρῆνος τοῦ Ἱερεμίας».

4. Ὁ Δανιήλ

Ἀνάμεσα στοὺς αἰχμαλώτους Ἰσραηλίτες, ποὺ ὁ Ναβουχοδονόσορας ἔφερε στὴ Βαβυλώνα, παρουσιάστηκε ἄλλος προφήτης, ὁ Δανιήλ. Ἡ προφητικὴ του δύναμη καὶ ἡ σοφία του ἔκαμαν ἐντύπωση στὸ Ναβουχοδονόσορα, μάλιστα ὅταν τοῦ ἐξήγησε ἕνα ὄνειρο, ποὺ κανεὶς ἀπὸ τοὺς σοφοὺς τοῦ βασιλείου δὲν ἦταν σὲ θέση νὰ ἐξηγήσῃ. Τότε ὁ Ναβουχοδονόσορας ἔδωσε στὸν προφήτη Δανιήλ πολλὰς τιμὰς καὶ μεγάλα ἀξιώματα.

5. Οἱ τρεῖς νέοι στὸ φλογισμένο καμίνι

Τὴν ἴδια ἐποχὴ μὲ τὸ Δανιήλ ζοῦσαν καὶ τρεῖς νέοι Ἰσραηλίτες, πάρα πολὺ φρόνιμοι καὶ εὐσεβεῖς, ποὺ λέγονταν Ἄζαρίας, Ἀνανίας καὶ Μισαήλ. Αὐτοὺς τόσο πολὺ τοὺς μισοῦσαν οἱ εἰδωλολάτρες, ὥστε θέλησαν νὰ τοὺς καταστρέψουν. Παρακίνησαν λοιπὸν τὸ βασιλιά νὰ στήσῃ ἕνα

χρυσό εἶδωλο καὶ νὰ διατάξῃ ὅλο τὸ λαὸ νὰ τὸ προσκυνουῖν. Ὅποιος δὲν τὸ προσκυνήσῃ, νὰ ρίχνεται στὴ φωτιά.

Οἱ τρεῖς εὐσεβεῖς νέοι δὲ λογάριασαν καθόλου αὐτὴ τὴν ἀσεβῆ διαταγὴν, ἀλλὰ ἐξακολούθησαν νὰ λατρεύουν τὸν ἀληθινὸ Θεὸ μὲ ἀφοσίωση. Τότε ὁ βασιλιὰς διέταξε νὰ πιάσουν τοὺς τρεῖς νέους καὶ νὰ τοὺς ρίξουν μέσα σ' ἓνα φλογισμένο καμίνι. Ἔτσι κι ἔγινε. Ὁμως ἄγγελος Κυρίου κατέβηκε μέσα στοῦ καμίνι καὶ φύλαξε ἀπὸ τὶς φλόγες τοὺς τρεῖς νέους. Ἔτσι κανεὶς δὲν ἔπαθε τίποτε.

Μόλις εἶδε αὐτὸ ὁ Ναβουχοδονόσορας, θαύμασε καὶ διατάξε ἀμέσως νὰ βγάλουν τοὺς τρεῖς νέους καὶ νὰ ρίξουν μέσα ἐκείνους ποὺ τοὺς εἶχαν κατηγορήσει.

6. Ὁ Δανιὴλ στὸ λάκκο τῶν λιονταριῶν

Τὴν ἴδια πάνω κάτω τύχη εἶχε καὶ ὁ Δανιὴλ ἀργότερα. Ὅταν πέθανε ὁ βασιλιὰς Ναβουχοδονόσορας, ἀνέβηκε στὸ θρόνο τῆς Βαβυλώνας ἓνας κακὸς βασιλιὰς, ὁ Βαλτάσαρ. Τότε κήρυξε πόλεμο στοὺς Βαβυλωνίους ὁ βασιλιὰς

τῶν Μήδων ὁ Δαρεῖος καὶ σὲ μιὰ νύχτα κυρίεψε τὴ Βαβυλώνα, ἔσφαξε τὸ Βαλτάσαρ καὶ πολλοὺς Βαβυλωνίους.

Ὁ Δαρεῖος γνώρισε τὸ Δανιὴλ καὶ τὸν ἐξετίμησε κι αὐτὸς πολὺ, ὥστε τὸν ἔκαμε ἄρχοντα στὸ βασίλειό του. Τότε οἱ ἐχθροὶ τοῦ Δανιὴλ, ἀπὸ τὴ ζήλεια τους, τὸν κατηγορήσαν στὸ βασίλειά. Ἐκεῖ-

νος διάταξε καὶ τὸν ἔρριξαν σ' ἓνα λάκκο, ὅπου εἶχαν ἐφτὰ πεινασμένα λιοντάρια. Ἄγγελος Κυρίου ὅμως ἦρθε στὸ λάκκο καὶ κράτησε τὰ λιοντάρια καὶ δὲν πείραξαν καθόλου τὸν προφήτη Δανιήλ.

Σὰν εἶδε τὸ θαῦμα αὐτὸ ὁ Δαρείος, διάταξε νὰ βγάλουν ἔξω ἀπὸ τὸ λάκκο τὸ Δανιήλ καὶ νὰ ρίξουν μέσα ἐκεῖνους ποὺ τὸν κατηγορήσαν.

7. Ὁ Ἰωνᾶς

Ὁ προφήτης Ἰωνᾶς πῆρε τὴν ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ νὰ πάη στὴν πόλη Νινευὴ καὶ νὰ συμβουλέψη τοὺς κατοίκους της νὰ μετανοήσουν. Ἡ Νινευὴ ἦταν πρωτεύουσα τῆς Ἀσσυρίας καὶ πραγματικὰ οἱ κάτοικοί της κυλιόνταν στὴν ἀσέβεια καὶ σὲ κάθε ἀνομία.

Ὁ Ἰωνᾶς ὅμως, ἀντὶ νὰ πάη πρὸς τὴ Νινευή, μπῆκε σ' ἓνα πλοῖο, ποὺ ταξίδευε γι' ἄλλον τόπο. Ὅμως ἡ ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ ἔπρεπε νὰ γίνη. Σηκώθηκε λοιπὸν τρικυμία μεγάλη στὸ πέλαγος καὶ τὸ πλοῖο κινδύνευε νὰ ναυαγήσῃ.

Τότε τὸ πλήρωμα τοῦ πλοίου, παραξενεμένο γιὰ τὸ πῶς σηκώθηκε μέσα στὴ γαλήνη τέτοια τρικυμία, πίστεψε πῶς κάποιος ἀπὸ τοὺς ἐπιβάτες θὰ ἦταν ὁ αἴτιος. Ἐρίξαν λοιπὸν κλήρους καὶ ὁ κλῆρος ἔπεσε στὸν Ἰωνᾶ. Ἐπιασαν τότε τὸν Ἰωνᾶ καὶ τὸν ἔριξαν στὴ θάλασσα.

Ἀμέσως ἔγινε γαλήνη καὶ τὸ πλοῖο ταξίδευε ἤσυχα.

“Ένα μεγάλο ψάρι, ένα κήτος, κατάπνε τότε τὸν Ἰωνᾶ. Ὁ προφήτης ἔμεινε στὴν κοιλιὰ τοῦ κήτους τρεῖς ἡμέρες, χωρὶς νὰ πάθῃ τίποτε. Προσευχόταν στὸ Θεὸ καὶ ζητοῦσε νὰ συγχωρεθῆ, ποὺ παράκουσε τὴν ἐντολή του. Τέλος, τὸ κήτος τὸν ἔφερε πάλι στὴ στεριά κι ὁ Ἰωνᾶς βγῆκε χωρὶς νὰ πάθῃ τίποτε. Ξεκίνησε λοιπὸν ἀμέσως καὶ πῆγε στὴν πόλη Νινευή, ὅπου ἄρχισε νὰ προσκαλῆ τὸ διεφθαρμένο λαὸ νὰ συνέλθῃ καὶ νὰ θυμηθῆ τὸ Θεὸ του. Ἔτσι ὁ Ἰωνᾶς ξεπλήρωσε τὴν ἐντολή τοῦ Θεοῦ.

8. Ὁ Ἰώβ

“Ένας ἀπὸ τοὺς πιὸ εὐσεβεῖς ἀνθρώπους ποὺ ἔζησαν ποτέ, ἦταν ὁ Ἰώβ. Ὁ Ἰώβ ἦταν εὐτυχής. Εἶχε περιουσία μεγάλη ἀπὸ κτήματα, πρόβατα, καμηλές καὶ πλῆθος ἀπὸ ὑπηρέτες.

Ἐξαφνα ἔπεσαν ἀπάνω του ὅλες οἱ συμφορές. Ληστὲς τοῦ ἄρπαξαν ὅλα τὰ ζωντανά του καὶ σκότωσαν ὅλους τοὺς ἀνθρώπους του. Σεισμὸς ἔριξε τὸ σπίτι καὶ πλάκωσε τοὺς γιούς καὶ τὶς θυγατέρες του. Τέλος μιὰ τρομερὴ ἀρρώστια χτύπησε καὶ τὸν ἴδιο.

Κι ἐνῶ ὅλα τοῦτα τὰ δυστυχῆματα ἔπεσαν πάνω στὸ κεφάλι τοῦ Ἰώβ, ὅμως αὐτὸς οὔτε ἓνα παράπονο δὲν ἔβγαλε ἀπὸ τὸ στόμα του. Καθόταν λοιπὸν ἔξω στὰ χῶ-

ματα, ἔξυνε τὶς πληγές του μ' ἓνα κεραμίδι καὶ ἔλεγε: «γυμνὸς ἦρθα στὸν κόσμον, γυμνὸς καὶ θὰ φύγω», καὶ εὐλογοῦσε τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ.

Ἡ γυναίκα του, ποὺ δὲν μποροῦσε νὰ ὑποφέρει αὐτὴ τὴν κατάντια, τὸν παρακινοῦσε νὰ βλαστημήσῃ τὸ Θεό. Ὅμως αὐτὸς τῆς ἔλεγε πῶς ἦταν ἀνόητη. Γιατί, ὅταν ὁ Θεὸς στέλνῃ τὰ ἀγαθὰ, τὰ δέχεται κανεὶς, ἅμα ὅμως στείλῃ τὰ κακὰ, νὰ μὴν τὰ δέχεται;

Τότε ἦρθαν τρεῖς φίλοι τοῦ Ἰώβ ἀπὸ μακρινὸ μέρος καὶ τὸν παρηγοροῦσαν. Κι ἓνας ἀπ' αὐτοὺς εἶπε τοῦ Ἰώβ, πῶς γιὰ κάποια βέβαια ἁμαρτία θὰ τιμωριόταν ἔτσι. Αὐτὸ ἔκανε τὸν Ἰώβ νὰ καταραστῇ τὴν ἡμέρα ποὺ γεννήθηκε. Ὅμως γρήγορα πάλι μετάνιωσε καὶ ζήτησε συγχώρεση ἀπὸ τὸ Θεὸ γιὰ τὴν ἁμαρτία του.

Τότε ὁ Θεὸς ἀντάμειψε τὸν εὐσεβῆ καὶ ὑπομονητικὸ Ἰώβ. Ὅχι μόνο τοῦ ἔδωσε πάλι τὴν ὑγεία του, ἀλλὰ τοῦ χάρισε καὶ ἄλλα παιδιά καὶ διπλάσια ὑπάρχοντα ἀπ' ὅσα εἶχε πρὶν. Ἔτσι λοιπὸν τὰ τελευταῖα χρόνια τῆς ζωῆς του ὁ Ἰώβ τὰ ἔζησε εὐτυχισμένος.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΜΕΡΟΣ Α΄

Η ΑΡΧΗ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Σελ.

1. Ἡ δημιουργία	5
2. Ὁ Παράδεισος	8
3. Ἡ Εὐα καὶ τὸ φίδι	9
4. Οἱ ἀπόγονοι τῶν πρωτοπλάστων	10
5. Ὁ κατακλυσμός	11
6. Ὁ πύργος Βαβέλ	13

ΜΕΡΟΣ Β΄

ΟΙ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΣ

1. Ὁ Ἀβραάμ	15
2. Ἡ θυσία τοῦ Ἀβραάμ	16
3. Ἡ Ρεβέκκα	17
4. Ὁ Ἡσαῦ καὶ ὁ Ἰακώβ	19
5. Ὁ Ἰσαάκ εὐλογεῖ τὸν Ἰακώβ	20
6. Ὁ Ἰακώβ φεύγει στὴ Μεσοποταμία	21
7. Ὁ Ἰακώβ γυρίζει στὴν πατρίδα του	23
8. Ἡ πώληση τοῦ Ἰωσήφ ἀπὸ τοὺς ἀδερφοὺς του	23
9. Ὁ Ἰωσήφ στὸ σπίτι τοῦ Πετεφρῆ	25
10. Ὁ Ἰωσήφ στὴ φυλακὴ	26
11. Τὰ ὄνειρα τοῦ Φαραὼ	27
12. Ὁ Ἰωσήφ δοξάζεται	28
13. Οἱ ἀδερφοὶ τοῦ Ἰωσήφ ἔρχονται στὴν Αἴγυπτο	29
14. Ὁ Ἰωσήφ φανερώνεται στοὺς ἀδερφοὺς του	32
15. Ὁ Ἰακώβ ἔρχεται στὴν Αἴγυπτο	33

ΜΕΡΟΣ Γ΄

Ο ΜΩΥΣΗΣ

1. Ἡ γέννηση τοῦ Μωυσῆ	35
2. Ὁ Θεὸς φανερώνεται στὸ Μωυσῆ	37

3. Οἱ δέκα πληγές τοῦ Φαραῶ	39
4. Οἱ Ἑβραῖοι φεύγουν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο	40
5. Οἱ δέκα ἐντολές	42
6. Τὸ χρυσὸ μοσχάρι	44
7. Ὁ θάνατος τοῦ Μωυσῆ	45
8. Ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ	46

ΜΕΡΟΣ Δ΄**ΟΙ ΚΡΙΤΕΣ**

1. Ὁ Γεδεὼν	48
2. Ὁ Σαμψών	49
3. Ὁ Ἥλι	50
4. Ὁ Σαμουὴλ	51
5. Ἡ Ρούθ	52

ΜΕΡΟΣ Ε΄**ΟΙ ΒΑΣΙΛΕΙΣ ΤΩΝ ΕΒΡΑΙΩΝ**

1. Ὁ Σαοὺλ	54
2. Δαβὶδ καὶ Γολιάθ	55
3. Ἡ ἀρετὴ τοῦ Δαβὶδ	56
4. Ὁ Δαβὶδ βασιλιάς	57
5. Ὁ Ἀβεσσαλώμ	58
6. Ὁ Σολομὼν	59
7. Ὁ Ροβοὰμ καὶ ὁ Ἱεροβοὰμ	60
8. Ἡ διάλυση τοῦ βασιλείου τῶν Ἑβραίων	61

ΜΕΡΟΣ ΣΤ΄**ΟΙ ΠΡΟΦΗΤΕΣ**

1. Ὁ Ἠλίας	62
2. Ὁ Ἡσαΐας	63
3. Ὁ Ἱερεμίας	64

4. Ὁ Δανιὴλ	65
5. Οἱ τρεῖς νέοι στὸ φλογισμένο καμίνι	65
6. Ὁ Δανιὴλ στὸ λάκκο τῶν λιονταριῶν	66
7. Ὁ Ἰωνᾶς	67
8. Ὁ Ἰὼβ	68

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΙΣ: ΡΑΛΛΗ ΚΟΨΙΔΗ

ΕΚΔΟΣΙΣ Β: 1975 (VII) ΑΝΤ. 200.000 ΣΥΜΒΑΣΙΣ 2578/29-4-1975

ΕΚΤΥΠΩΣΙΣ - ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ: ΑΛΕΞ. & ΑΝΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

